

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

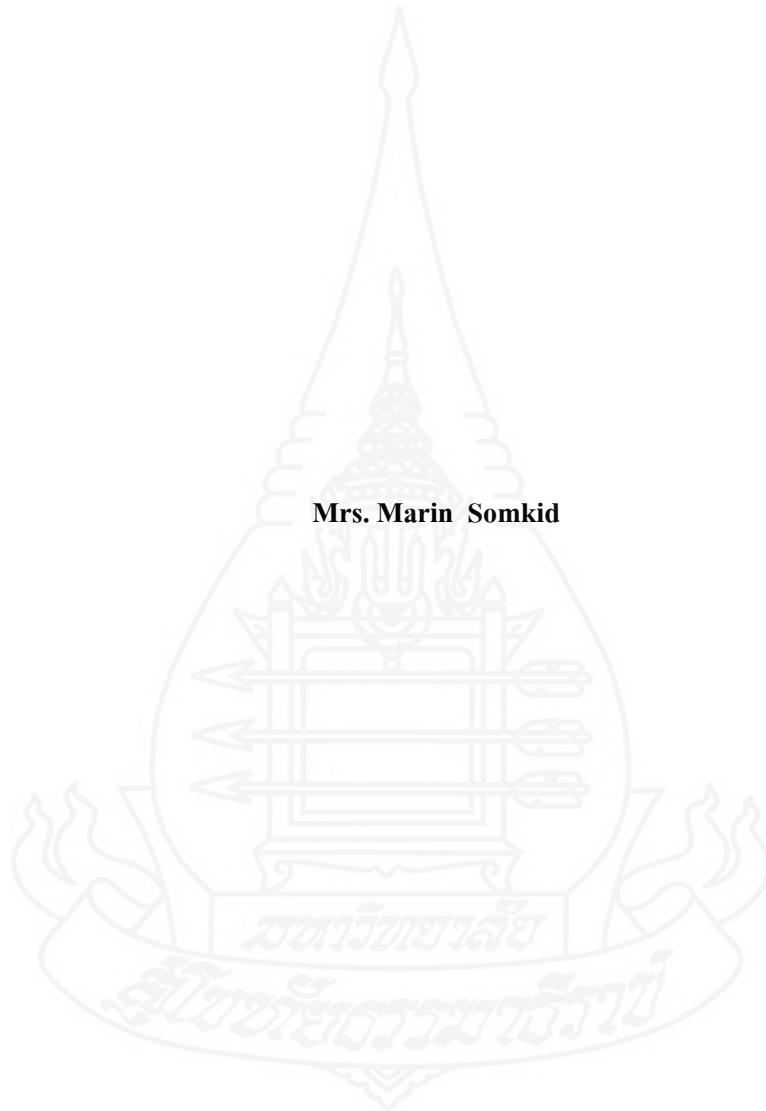
นางมาริน สมคิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

The Guidelines for Agro-Tourism Development in Rayong Province

Mrs. Marin Somkid

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
ชื่อและนามสกุล นางมาริน สมกิต
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ
 2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ สีสังข์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์วิชัย ศรีขวัญ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ สีสังข์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

Bi-1

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

ผู้วิจัย นางมาริน สมคิด รหัสนักศึกษา 2569001668

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ้มทรัพย์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ สีสังข์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว (2) การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 16 คน และนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 จำนวน 160 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 1,648,125 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 403,500 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือสถาบันการเงินอื่น นักท่องเที่ยว ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี โสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัท นิยมเดินทางแบบไปกลับภายในวันเดียว ต้องการพักในรีสอร์ท บริการอาหารเช้าในเมือง และระบบอินเทอร์เน็ต ได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต และญาติหรือเพื่อน สนใจด้านเกษตรปลอดสารพิษ และเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวแล้ว โดยสนใจไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น วัตถุประสงค์ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ชื่อผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึก หน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 8.06 ปี เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล มีบริการกิจกรรมสาธิต มัคคุเทศก์ อาหารและที่พัก มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น โดยหน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนเชื่อมโยงการตลาด และเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ได้แก่ การสาธิตทางด้านการเกษตร การแปรรูป การพักค้างแบบรีสอร์ท การอบรมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีด้านเกษตร โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร การตลาดการท่องเที่ยว การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ต้องการ โครงสร้างพื้นฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร เงื่อนไขค่าบริการ คำสำคัญ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

Thesis title: The Guidelines for Agro-Tourism Development in Rayong Province

Researcher: Mrs. Marin Somkid ; **ID:** 2569001668;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Chalerm Sak Toomhirun Assistance Professor;

(2) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were to study (1) fundamental socio-economic information on tourism entrepreneurs and tourists (2) operation relating to agro-tourism in Rayong Province (3) needs for agro-tourism development and (4) suggestions for extension of agro-tourism activity.

The population in this study was a number of 16 agro-tourism entrepreneurs and a number of 160 tourists who had visited agro-tourist destination during the month of May-June 2015. Interview was a tool for data collection. Data analysis was conducted by descriptive statistics i.e. frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

Findings from the study were as follows. (1) Male and female agro-tourism entrepreneurs had the same number whose their average age was 52.81 years. They were married and earned bachelor degree. Their average income from agro-tourism was 1,648,125 baht/year. Their average expenditure was 403,500 baht/year. The Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives or other financial institutes were their source of capital. Most of the tourists were female. Their average ages was 36.23 years, single, and were staff of private companies, preferably going back and forth in one day tour. Resort accommodation was their choice with local food and internet. They received tourist information from internet, relatives or friends and interested in safe agriculture and organic agriculture. Most of them had previously visited and interested in eco-tourism and other agro-tourist destinations. Tourists 'objective of their visit was to relax, buy local products and souvenirs. The organizations that responsible for tourism promotion were Sub-district Administration Organization, municipal and Provincial Administration Organization. (2) Most of the entrepreneurs organized agro-tourism activity averagely 8.06 times/year which took place only in season. The services included demonstration activity, guides, food and accommodation that connected with other tourist destinations. (3) It was discovered needs for agro-tourism development by entrepreneurs and tourists were agricultural demonstration, processing, over-night stay as in resort, providing knowledge or local wisdom and agricultural technology through training, basic structure, tourism promotion, agro-tourism business, tourism marketing, services in tourist destination, public relations and dissemination of tourist information. (4) Suggestions for agro-tourism promotion mostly were request for basic structure, safety in life and property of tourists, facilities, public relations, network building, participation by community, budget support to develop diverse agro-tourism activities including service charge condition.

Keywords: Guidelines, Agro-Tourism, Rayong Province

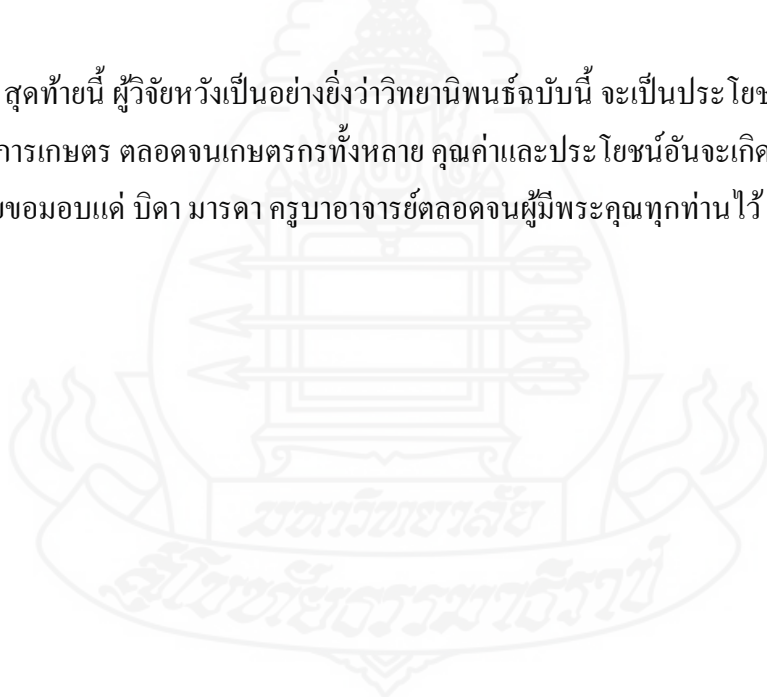
กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำ ติดตาม ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อาจารย์วิชัย ศรีขวัญ เป็นอย่างสูงที่ให้ข้อเสนอแนะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนในการทำวิจัยจึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจอย่างมากจากครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยถือว่ามีความค้ำประกันความสำเร็จสมบูรณ์ของการวิจัย และขอขอบคุณเกษตรกร ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระยอง และนักท่องเที่ยว ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลการทำวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนเกษตรกรทั้งหลาย คุณค่าและประโยชน์อันจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

มาริน สมคิด
สิงหาคม 2558

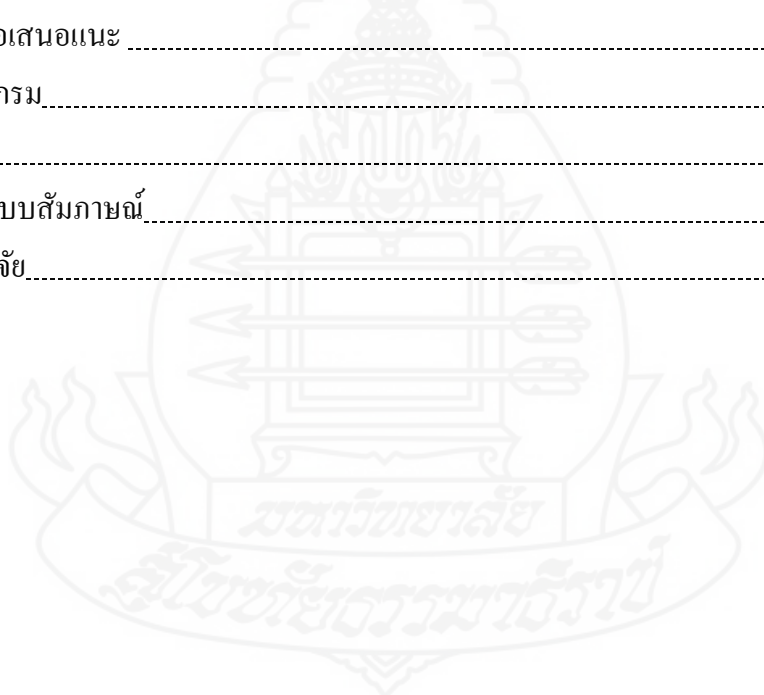

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดระยอง	9
ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยอง	10
วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดระยอง	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	11
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	29
ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	30
ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	46
ตอนที่ 4 เพื่อทราบข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปการวิจัย	68
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	86
แบบสัมภาษณ์	87
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยว 39
ตารางที่ 4.2	สภาพทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร..... 42
ตารางที่ 4.3	สภาพทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว 46
ตารางที่ 4.4	ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 48
ตารางที่ 4.5	ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 52

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดระยองตั้งอยู่ชายทะเลฝั่งตะวันออกของประเทศไทย เป็นเมืองชายทะเลที่ได้รับการขนานนาม ให้เป็นเมืองแห่งกีฬาริรตัน โกลีนทร์ “สุนทรภู่” ผู้มีผลงานวรรณกรรมประเภทร้อยแก้วที่ยากจะมีผู้ใดมาเทียบเทียม โดยเฉพาะนิทานกลอนสุภาพเรื่อง พระอภัยมณี โดยจากในนิทานเรื่องนี้ คือ บริเวณหมู่เกาะน้อยใหญ่ และท้องทะเลที่สวยงามในจังหวัดระยอง

นอกจากความงดงามของธรรมชาติ ระยองยังเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ เป็นแหล่งปลูกผลไม้เมืองร้อนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะ เงาะ ทุเรียน มังคุด และยังเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจแห่งใหม่ของประเทศ ทางหลวงสายสำคัญจากทุกภูมิภาคที่มุ่งหน้าสู่เมืองระยองถูกจัดสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคอุตสาหกรรม แต่ขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ให้การเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระยองรวดเร็วและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

จังหวัดระยองมีคำขวัญว่า “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก” ซึ่งเป็นสะท้อนความพร้อมของจังหวัดระยองในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างจังหวัด และนักท่องเที่ยวจากชาวต่างชาติ เข้ามาสัมผัสความสวยงาม ของธรรมชาติ ที่มีทั้งทะเล และน้ำตก รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีเอกลักษณ์และรสชาติของผลไม้ที่มีรสอร่อยแบบตะวันออก ที่มีสภาพพื้นที่ ดินชายทะเล มีปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิ พอเหมาะแก่การเจริญเติบโต ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมมีผลผลิตที่มีคุณภาพดี ด้วยเหตุนี้ในช่วงฤดูของผลไม้ จึงมีนักท่องเที่ยว จากต่างจังหวัด เข้ามาเยี่ยมชม ชิมผลไม้สดๆจากสวนอย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมากมาย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ที่ได้เข้ามาสัมผัสความเป็นธรรมชาติจากสวนผลไม้โดยตรง ได้ศึกษาวิถีความเป็นอยู่ หรืออยู่พักกับเกษตรกรในลักษณะ โฮมสเตย์ ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนการประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆเช่น การกรีดยางพารา วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียน ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว และยังได้มีโอกาสชื่นชมธรรมชาติอื่นๆด้วยเช่น ท้องทะเล และหาดทรายที่สวยงามจังหวัดระยอง แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองกระจายอยู่ในหลายอำเภอ เช่น อำเภอบ้านค่าย วังจันทร์ เขาชะเมา เมืองระยอง แกลง บ้านฉาง ซึ่งแต่ละอำเภอ จะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ ที่มีความหลากหลาย อันเป็นเสน่ห์ของจังหวัดระยอง นอกจากแหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรม อีกหลากหลายทำให้ระยองจึงเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว รวมถึงการได้รับการสนับสนุนด้านการบริการ อื่นๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง และธุรกิจภาคเอกชน หอการค้าจังหวัดระยอง ด้วยเหตุนี้การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง เพื่อทราบถึงข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการพัฒนาและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทั้งด้านเกษตรกรและนักท่องเที่ยว รวมถึงความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป (สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง 2558)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรก่อให้เกิดรายได้ทั้งผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและเกษตรกร รวมถึงชุมชนในท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวเข้ามาจ่าย ทำให้เกิดเงินหมุนเวียนสู่ท้องถิ่น ชุมชน โดยปี 2554 มีจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดระยอง จำนวน 4,583,551 คน แบ่งเป็นผู้มาเยี่ยมเยือนชาวไทย จำนวน 14,336,032 คน และผู้มาเยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศจำนวน 247,519 คน ทำรายได้กว่า 17,891 ล้านบาท

จากเหตุผลข้างต้น การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง จึงมีความสำคัญเพื่อให้ได้ถึงแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการให้บริการและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
- 2.3 เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 3.1 สภาพพื้นฐานด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรและตำแหน่งทางสังคม ความรู้ความ

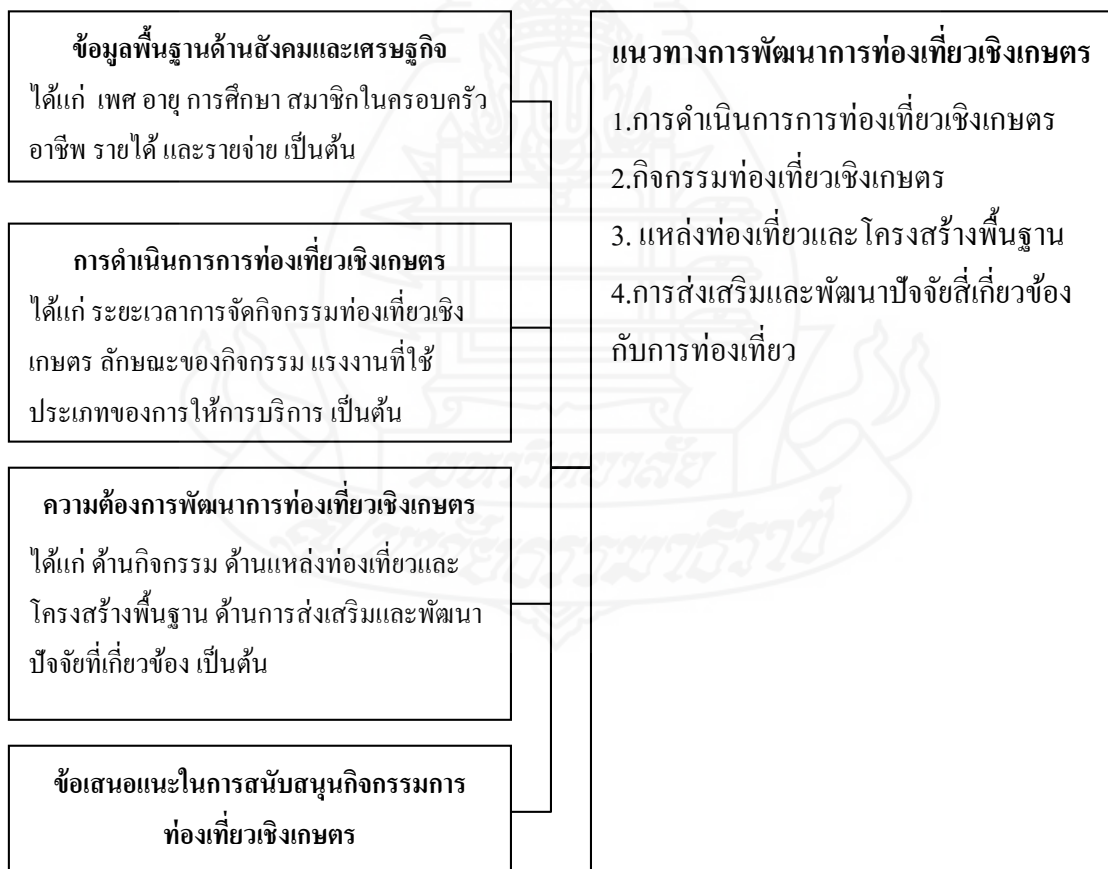
เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เครื่องมือ และความสัมพันธ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร

3.2 สภาพพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนสมาชิก แรงงาน พื้นที่ถือครองการเกษตร อาชีพ รายได้ ชนิดพืช ที่ปลูก สภาพพื้นที่ การปลูกและดูแลรักษา ปริมาณผลผลิต ความต้องการการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและช่องทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.3 การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ระยะเวลาการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ลักษณะของกิจกรรม แรงงานที่ใช้ ประเภทของการให้บริการ เป็นต้น

3.4 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังแสดงในภาพ

3.5 ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เพื่อจะศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง โดยเก็บข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ได้แก่ สวนยายดา สวนปาหนัน สวนผู้ใหญ่สมควร สวนคุณไพบูลย์ สวนแสงแดด สวนลำดวน สวนลุงทองใบ สวนผู้ใหญ่เสวด สวนคุณพิชัย สวนบ้านเรา สวนคุณน้อย สวนสุภัทราแลนด์ สวนประสมทรัพย์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และผู้สูงอายุบ้านจำรุง สวนละไม สวนสุปัญญา โดยแบ่งออกเป็น (1) แหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ได้แก่ สวนสุภัทราแลนด์ (800 ไร่) สวนละไม (500 ไร่) สวนบ้านเรา (100 ไร่) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้สูงอายุบ้านจำรุง (เป็นกลุ่ม) (2) สวนขนาดกลาง ได้แก่ สวนลุงทองใบ (50 ไร่) สวนคุณไพบูลย์ (50 ไร่) และ (3) สวนขนาดเล็กที่มีพื้นที่น้อยกว่า 50 ไร่ ได้แก่ สวนยายดา สวนปาหนัน สวนผู้ใหญ่สมควร สวนแสงแดด สวนลำดวน สวนผู้ใหญ่เสวด สวนคุณพิชัย สวนคุณน้อย สวนประสมทรัพย์ สวนสุปัญญาและนักท่องเที่ยว ประชากรที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในช่วงเดือน พฤษภาคม - มิถุนายน 2558 จำนวน 160 ราย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชาวนาชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

5.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง กระบวนการหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยองที่มีเตรียมความพร้อมด้านคน การพัฒนาคน ด้านแหล่งท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด รวมทั้งการจัดรูปแบบกระบวนการในการให้บริการนักท่องเที่ยว

5.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง องค์ความรู้และความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล

5.4 ความต้องการ หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยองในด้านการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวด้านการก่อตั้งกลุ่มในชุมชนด้านการบริหารจัดการและด้านการประชาสัมพันธ์

5.5 การบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การวางแผนและการดำเนินในด้านการจัดสรรงบประมาณการรักษากฎระเบียบของแหล่งท่องเที่ยวการบำรุงดูแลรักษาการรักษาความปลอดภัยการจัดสาธารณูปโภค รวมถึงการจัดบริการในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้มีความพร้อมต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

5.6 การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.7 การพัฒนาคน หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้คนในจังหวัดระยอง ในด้านความรู้เกี่ยวกับเกษตรปลอดสารพิษ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร บุคคลากร การจัดการคุณภาพและราคาของผลผลิตทางการเกษตรการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมอันเป็นผลจากการท่องเที่ยว การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและคมนาคม

5.9 การพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาด หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านการสื่อสารถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ได้รับรู้ข้อมูลและให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในด้านการพัฒนาฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้เป็นปัจจุบัน การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.10 สถานประกอบการการท่องเที่ยว หมายถึง สวนผลไม้ โฮมสเตย์หรือรีสอร์ท ที่ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 สามารถนำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและแนวนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

6.2 สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนนำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบยั่งยืน

6.3 สามารถใช้เป็นสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการหรือผู้เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นหลักสำหรับการกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตัวแปรของการศึกษา การกำหนดคำถามสำหรับการสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ และการอภิปรายผลการศึกษา โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดระยอง
2. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยอง
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นจังหวัดที่มีรายได้ประชากรต่อหัวสูงที่สุดในประเทศ และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดระยองอยู่ในอันดับ 2 ของประเทศไทย เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย และเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการเกษตรกรรม อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานครและทำอากาศสุวรรณภูมิ มีการคมนาคมที่สะดวก จังหวัดระยองในวันนี้จึงเป็นจุดหมายปลายทางที่นิยมอีกแห่งหนึ่งของนักท่องเที่ยว ที่ต้องการความสะดวกสบายพร้อมสรรพ และยังคงได้สัมผัสกับธรรมชาติที่บริสุทธิ์และบรรยากาศที่เป็นส่วนตัวไปพร้อมๆกัน

จังหวัดระยองมีเนื้อที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,220,000 ไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 45 ของประเทศไทย ลักษณะพื้นที่ประกอบด้วยชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ที่ราบชายฝั่งทะเลที่ลาดสลับเนินเขาและภูเขา รวมกับพื้นที่ทิวเขาชะเมาทางทิศตะวันออก และทิวเขาที่อยู่กึ่งกลางของตัวจังหวัดเป็นแนวยาวจากอำเภอเมืองระยอง ขึ้นไปทางเหนือจนสุดเขตอำเภอเมืองฯมีแม่น้ำสำคัญ 2 สายคือ แม่น้ำระยอง ยาวประมาณ 50 กิโลเมตร ไหลลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอเมืองระยองเป็นเมืองเก่าแก่แห่งหนึ่ง ปัจจุบันระยองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมาและอำเภอนิคมพัฒนา ซึ่งถนนสำคัญที่สามารถเดินทางเข้า

คู่อจังหวัดระยองได้แก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3(สุขุมวิท ถนนบางนา-ตราด) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (บายพาส 36) ทางหลวงจังหวัดระยองหมายเลข 344 (ถนนสาย บ้านบึง-แกลง) ทางหลวงหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ได้แก่ สวนสุภัทราแลนด์ (อ.บ้านค่าย) สวนละไม(อ.วังจันทร์) สวนบ้านเรา (อ.แกลง) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้สูงอายุบ้านจำรุง (อ.แกลง) เป็นสวนขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่มากกว่า100ไร่ สวนคุณไพบูลย์(อ.เมืองระยอง) สวนลุงทองใบ(อ.เมืองระยอง) เป็นสวนขนาดกลางมีพื้นที่50ไร่ สวนแสงแดด สวนลำดวน สวนผู้ใหญ่เสวต สวนยายดา สวนปาหนัน สวนผู้ใหญ่สมควร สวนสุปัญญา(อ.เมืองระยอง)สวนคุณพิชัย สวนคุณน้อย (อ.แกลง) สวนประสมทรัพย์ (อ.บ้านค่าย) เป็นสวนขนาดเล็กพื้นที่น้อยกว่า 50 ไร่

2. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยอง

2.1 แผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2558 – 2561

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ.2558-2561 เป็นการดำเนินการภายใต้สถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงานและภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างชัดเจนต่อจังหวัดทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการจังหวัดภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัดเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในจังหวัดที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร ภาคการท่องเที่ยว ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจภูมิภาคและประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ขณะเดียวกันจำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการจังหวัดเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้มีความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารราชการและปฏิบัติงานภาครัฐเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและเป็นไปตามหลักการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับ

มีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

โดยยังคงยึดหลักการ “เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี สร้างสมดุลการพัฒนา ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวและสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนระของทุกภาคส่วนจำเป็นต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกจังหวัดอย่างรอบคอบและวางจุดยืนในการพัฒนาระยะยาว

กรอบแนวคิดการพัฒนาจังหวัดระยอง จึงเป็นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุภารกิจของจังหวัดโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทาง และคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดเป็นแนวทางในการพัฒนาในอนาคต มีดังนี้

2.1.1 การเป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี (city of good quality of life) เสริมสร้างการพัฒนาจังหวัดระยองให้เป็นเมืองที่ประชาชนมีความสุขภาพดี สวัสดิการดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมและผังเมืองที่ดี โดยสุขภาพดี คือ การมีความสุขทั้งร่างกาย ใจ จิตวิญญาณ/ปัญญา และสังคมส่วนสวัสดิการที่ดี คือ ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับสวัสดิการจากภาครัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ในขณะที่กลุ่มวัยทำงาน ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างทั่วถึงและได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีและอยู่ในสิ่งแวดล้อมและผังเมืองที่ดี คือ สิ่งแวดล้อมน่าอยู่และปลอดภัยเพื่อการมีสุขภาพที่ดีมีโครงสร้างของเมืองที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มุมชน รวมทั้งการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วนและทั่วถึง

2.1.2 การสร้างสมดุลการพัฒนา (balanced of development)

1) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญาภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมมุ่งปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาบริการที่มีศักยภาพพัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพ

2) การปรับเปลี่ยนการพัฒนาและการขยายตัวของอุตสาหกรรม จากภาพของอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ไปเป็นเมืองอุตสาหกรรมน่าอยู่ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม สุขภาพของประชาชน และเศรษฐกิจที่ดี

3) การนำแนวความคิดเขตอุตสาหกรรมพิเศษเชิงนิเวศ (eco-industrial town) มาใช้อย่างจริงจัง โดยจัดการวัตุถุคิของเสีย ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตแบบครบวงจร ด้วยการลดของเสียให้เป็นศูนย์ (zero waste) การนำมาใช้ใหม่และการแปรรูป (reuse & recycle)

4) การเพิ่มน้ำหนักให้กับการพัฒนาในด้านสังคม สุขภาพสิ่งแวดล้อม การเกษตรการท่องเที่ยว และพาณิชย์กรรม เพื่อกลับไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจ 4 ขา ซึ่งเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนเพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาและการเจริญเติบโต

5) การเพิ่มศักยภาพการประกอบธุรกิจการค้าอย่างกว้างขวาง ทั้งการค้าปลีกและการค้าส่ง เพื่อให้มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันในเวทีอาเซียนได้

2.1.3 การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(sufficiency economy philosophy)

สังคมระของน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในภาคีการพัฒนากระจายไปทุกภาคส่วน โดยภาครัฐใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวง วางกฎระเบียบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในด้านสังคมให้เกิดความสมดุลและกระแสนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ภาคธุรกิจเอกชนให้ความสำคัญกับการพึ่งตนเองใช้วัตถุดิบในประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่น ลงทุนขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไปแบ่งผลกำไรคืนสู่สังคมและดูแลพนักงานอย่างมีคุณธรรม ภาคเกษตร เน้นการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครัวเรือน ขณะที่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง พัฒนาวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการจัดทำแผนชุมชน สร้างแผนชุมชนที่มีคุณภาพเป็นภูมิคุ้มกันชุมชนเข้มแข็ง สำหรับภาคประชาชนรู้จักและเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างกระแสผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจหลักความพอประมาณ และความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขใหม่มีความรู้ ควบคู่คุณธรรมในการดำเนินชีวิต

2.2 วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดระยอง (พ.ศ.2557-2560) พันธกิจและเป้าประสงค์

2.2.1 วิสัยทัศน์จังหวัดระยอง (vision) ประชาที่มีสุข ท่องเที่ยวอนุรักษ์ เกษตรสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมเป็นมิตรพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2.2 พันธกิจ (mission)

1) พัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชิงสร้างสรรค์ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงสภาพ

2) ส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ

3) ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์โดยใช้องค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่น

4) สร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะและพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

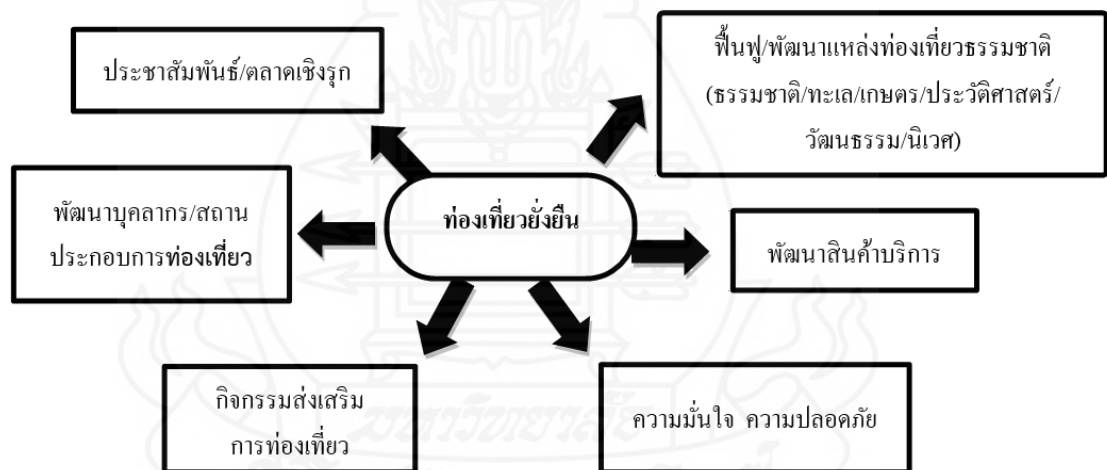
5) พัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน และสังคมระของให้มีความเข้มแข็ง และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6) พัฒนาจังหวัดระยองด้านการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การผลิตสินค้าและบริการเพื่อรองรับภูมิภาคอาเซียนบนฐานปัญญา นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนา (strategy)

การพัฒนาจังหวัดให้เป็นที่น่าพอใจในทิศทางที่มั่นคง สังคมสงบสุข เศรษฐกิจก้าวหน้า และประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกจังหวัดที่คาดการณ์ได้ยากทั้งทางการเมือง และผันผวนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดจึงต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่าง ๆ และเสริมสร้างรากฐานการพัฒนาให้เข้มแข็ง รวมทั้งสร้างโอกาสในการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์และให้ความสำคัญของการพัฒนาเป็นลำดับ

1) **ประเด็นยุทธศาสตร์** การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การพัฒนาและการฟื้นฟูการท่องเที่ยวของจังหวัดระยองเพื่อส่งเสริมให้มีการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ โดยคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงามและปลอดภัย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีการท่องเที่ยวในเชิงเกษตรมากยิ่งขึ้น รวมทั้งฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่ เช่น เกาะเสม็ด หาดแม่รำพึง บ้านเพ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดรายได้แก่ชุมชน รวมทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย มุ่งหวังเพิ่มนักท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้แก่จังหวัด

2) **เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์** เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดรวมทั้ง สร้าง พัฒนา พื้นฟูและอนุรักษ์ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

3) **กลยุทธ์** การกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาและฟื้นฟูการท่องเที่ยว (ระยอง) อย่างยั่งยืน โดยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตั้งรับการพัฒนาการท่องเที่ยว สร้างความแข็งแกร่งของพื้นที่ และสร้างที่ยั่งยืนในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ตามลำดับ

(1) พื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและคงอยู่อย่างยั่งยืน

(2) พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและได้มาตรฐาน

(3) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมากขึ้น

(4) สร้างจิตสำนึก/กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

(5) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การตลาด การจัดกิจกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

(6) ฟื้นฟูภาพลักษณ์ เสริมสร้างการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยเพื่อยกระดับความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด (Safe and Security) (สำนักบริหารยุทธศาสตร์จังหวัดภาคตะวันออก)

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.1 ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2557) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือการเดินทางไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตรสวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษาที่มีผลงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรที่ทันสมัย บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2557) ได้นิยามการท่องเที่ยวการเกษตรว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกรรมของชาวชนบท ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมรวมถึงด้านวัฒนธรรม ประเพณี อันจะทำให้ก่อเกิดรายได้แก่ชุมชน มีการอนุรักษ์ทรัพยากรไปพร้อมกันโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน

วัฒนา มโนรัตน์ (2552) อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยงที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมและการท่องเที่ยวในด้านเกษตรกรรม เพื่อให้ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆบนพื้นฐานความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืชผล ไร่ นา และวิถีความเป็นอยู่ของเกษตรกร ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน

ราณี อธิษชัยกุล (2556) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชาวชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้มาทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะเป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผล กระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้งหมดที่กล่าวมา จะเห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น จะต้องมีบริการจัดการที่ดี ของบุคคล ทั้ง 3 กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกันคือ เจ้าของสวน ผู้จัดนำเที่ยวรวมถึงมัคคุเทศก์และนักท่องเที่ยวที่ต่างกลุ่มจะต้องรู้วิธีการจัดการอย่างมีระบบเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืน ดังนี้

3.2 แนวทางบริหารจัดการของเจ้าของสวน

- 3.2.1 การเตรียมสถานที่ที่เข้าชมควรเป็นเส้นทางวงรอบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็น
- 3.2.2 หากมีการสาธิตได้ ควรจัดเจ้าหน้าที่เตรียมสาธิตให้ชม
- 3.2.3 การมีมัคคุเทศก์นำชมสวน สามารถอธิบายได้ดีเท่ากับหรือมากกว่าเจ้าของสวน (มีเกร็ดความรู้เปรียบเทียบ)

3.2.4 การจัดมุมสถานที่พักผ่อน จัดมุมบริการอาหารและเครื่องดื่มจำหน่าย (โดยอาจขอให้เพื่อนบ้านบริการแทน เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น) มุมนี้จำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกด้วย ทั้งของในสวนและของเพื่อนบ้านใกล้เคียง)

3.2.5 การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ทั้งขยะ แยกขยะเปียกและขยะแห้ง

3.2.6 การมีบริการห้องสุขาที่สะอาด

3.3 แนวทางบริหารจัดการของผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์

3.3.1 การรอบรู้สถานที่/สวนแห่งนั้นอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อมูลในการตัดสินใจและการเตรียมตัวแก่นักท่องเที่ยว

3.3.2 การรู้ข้อมูลควรปฏิบัติและข้อห้ามในการเที่ยวสวนเกษตร และถ่ายทอดให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจก่อนเดินทาง

3.3.3 หลังจากนำนักท่องเที่ยวชมแล้ว ควรหาเวลาให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสัก 15-20 นาที ระหว่างเดินทางกลับ หรือเป็นการประเมินผลการชมสวนนั้นๆเพื่อนำไปปรับปรุงได้

3.4 แนวทางการเตรียมตัวไปท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

3.4.1 การเป็นผู้ที่สนใจการทำสวนเกษตรและสาขาที่จะไปชม

3.4.2 การมีการเตรียมตัวเดินทาง และเตรียมอุปกรณ์ของที่ไปตามที่ผู้จัดรายการนำเที่ยวแนะนำ

3.4.3 หากมีความชอบถ่ายภาพเป็นที่ระลึก ควรเตรียมกล้องไปด้วย

3.4.4 การปฏิบัติตามข้อแนะนำและข้อห้ามของแต่ละสถานที่ เพราะต้นพืชและธรรมชาติรอบด้านนั้นมีความอ่อนไหวและเปราะบาง มีโอกาสติดเชื้อโรคจากผู้ที่ไปเยือนได้ ในทำนองเดียวกันนักท่องเที่ยวบางคนเป็นภูมิแพ้ต่อยาฆ่าแมลงง่ายก็ควรระมัดระวังเช่นกันในช่วงที่เจ้าของสวนฉีดยาป้องกันแมลงและเชื้อราที่สามารถทำลายต้นพืชได้

3.4.5 การมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวที่ไปเยือนมีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาดและสวยงาม

3.5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่ง จะมีกิจกรรมที่จะบริการให้บริการนักท่องเที่ยวหลายกิจกรรม แล้วแต่สภาพจุดท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่ง

3.5.1 ประเภทนักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมระยะสั้น ได้แก่ การเข้าชมสวนเกษตร โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บผลผลิตในสวนหรือซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บได้ และทำกิจกรรมพื้นบ้านระยะสั้นร่วมกับชาวบ้าน เช่น ชีควาย นั่งเกวียน และอื่นๆ

3.5.2 ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาและสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตร โดยนักท่องเที่ยวจะได้รับบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะดวกและสะอาด

3.5.3 ประเภทอบรมให้ความรู้เกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำการเกษตรแผนใหม่ เช่น การปลูกและการดูแลรักษา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาจมีการให้ใบประกาศนียบัตรด้วย การเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น การศึกษาแมลงที่มีประโยชน์ พืชผักพื้นเมืองที่กินได้ การทำน้ำตาลมะพร้าวและน้ำตาลโตนด ฯลฯ

3.5.4 ประเภทจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของเกษตรกร ของใช้และของที่ระลึกต่างๆ ผลไม้สด ดอกไม้สด เมล็ดพันธุ์พืชที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวซื้อ ไปปลูก

3.5.5 ประเภทให้รู้ทางธุรกิจ ช่วงที่ธุรกิจอื่นๆประสบปัญหาจากธุรกิจตกต่ำ ให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาช่องทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตร เพราะเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนเร็ว การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยเอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกรแล้วยังเป็นหนทางที่ช่วยภาคเอกชนที่รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันอีกด้วย

3.6 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้

3.6.1 แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน มังคุด สวน ไม้ดอกไม้ประดับ หรือแม้แต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ การตลาดแล้วยังสามารถซื้อผลผลิตต่างๆ ที่ทางสวนจัดขึ้นอีกด้วย

3.6.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล เช่น การจัดงานวันทุเรียนโลก งานวันเงาะ โรงเรียนทุ่งทานตะวันบาน ทุ่งดอกปทุมมา ซึ่งการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีขึ้นเฉพาะในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตรเท่านั้น

3.6.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชนร่วมกันจัดตั้ง บริหาร และจัดการท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความร่วมมือสนับสนุนในการจัดทำโครงสร้างทางกายภาพ การจัดภูมิทัศน์ การให้แนวความคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่และความสามารถของเกษตรกรในชุมชน

3.7 รูปแบบการท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติที่นิยมจัดในประเทศไทย

3.7.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมประจำถิ่น โดยมุ่งประสานประโยชน์ด้านเศรษฐกิจเข้ากับการรักษาเอกลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตของชุมชน ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.7.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (marine ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเล และท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล

3.7.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (geo-tourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์ โพรง ถ้ำน้ำลอด และถ้ำหินงอกหินย้อย

3.7.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro-tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และเลี้ยงสัตว์

4.มาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การกำหนด แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ การบริการและความปลอดภัย เพื่อการยกระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. สักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. สักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. สักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. สักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

โดยคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึกและความมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ปัจจัยหลักหรือปัจจัยรอง / ตัวแปรหลักหรือตัวแปรรอง ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อแสดงถึงคุณลักษณะขององค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. แบ่งตามลักษณะกิจกรรมการเกษตรหลัก สามารถแบ่งได้ 5 ประเภท คือ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรและป่าไม้ และการเกษตรแบบผสมผสาน
2. แบ่งตามลักษณะเจ้าของกิจการ และการบริหารจัดการ สามารถแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ โครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ บริหารจัดการโดยภาครัฐ (หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน บริษัทเอกชน วิสาหกิจชุมชน และบุคคลทั่วไป
3. แบ่งตามขนาดของแหล่งท่องเที่ยว กำหนดตามขนาดพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งได้ 3 ประเภทคือ แหล่งท่องเที่ยว ขนาดใหญ่ (51 ไร่ ขึ้นไป) ขนาดกลาง (21-50ไร่) และ ขนาดเล็ก (ไม่เกิน 20 ไร่)

กรอบแนวคิดและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การกำหนดกรอบแนวคิดและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิจารณาจาก องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 5 ปัจจัย ร่วมกับมุมมองด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน 5 ปัจจัยดังนี้

• องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. ปัจจัยด้านความดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)
2. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
3. ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
4. ปัจจัยด้านความหลากหลายของกิจกรรม (Activities)
5. ปัจจัยด้านที่พัก (Accommodation)

• มุมมองด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. ปัจจัยด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Site Management)
2. ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร (Knowledge Management)
3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและความเข้มแข็ง (Community Participations and Community Strength)
4. ปัจจัยด้านความมีไมตรีจิต (Hospitality)
5. ปัจจัยด้านความปลอดภัย (Safety)

ผลการพิจารณาปัจจัยย่อยทั้ง 10 ปัจจัย สามารถกำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

องค์ประกอบที่ 1 : ศักยภาพการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง

ความสามารถในการดำเนินงาน วางแผน ควบคุม ดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืนประกอบด้วย 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรและแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากการวางแผนบุคลากร งบประมาณ ผลผลิตทางการเกษตร แผนการตลาด เป็นต้น
2. การกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดเขต การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่อนุรักษ์ ถนนและลานจอดรถ เป็นต้น
3. การจัดการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมด้านการรักษาความปลอดภัย การรักษาพยาบาลเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย
4. การจัดการของเสียในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย และมลพิษ ในอากาศที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

5. การยอมรับและความร่วมมือกับชุมชนโดยรอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในวิสาหกิจชุมชน การรักษาวัดนธรรม การจ้างงานและสร้างรายได้ในชุมชน
6. การสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัทท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการผลิต ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ การผลิตแบบปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย
8. การบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคและทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ การรักษาความสะอาดห้องน้ำและที่พัก การดูแลรักษาระบบถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์การปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว
9. การส่งเสริมการขาย เพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตการเกษตร ไปเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร การพัฒนาฉลากและบรรจุภัณฑ์ การยกระดับมาตรฐานสินค้าไปสู่สากล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อสำหรับลูกค้า
10. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือ โทรทัศน์ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 2 : ศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง ความพร้อมในการจัดให้บริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอีกทั้งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. เส้นทางการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เดินทางสะดวกและปลอดภัย (ความสะดวกพิจารณาจากช่วงเวลาที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ต่อปี)
2. ความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต
3. ความพร้อมด้านที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ การมีหรือไม่มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวประเภทของที่พัก เช่น ที่พักแบบโฮมสเตย์ หรือแบบกางเต็นท์นอน
4. ความพร้อมด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเป็น ไม่มีอาหารบริการ มีอาหารบริการเฉพาะเมื่อสั่งจองล่วงหน้า และมีร้านอาหารบริการในแหล่งท่องเที่ยว
5. การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ มีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ มีการกระจายหรือส่งต่อนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเกินกว่าจำนวนที่กำหนด

6. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการรองรับนักท่องเที่ยว มีบุคลากรพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวตลอดเวลาหรือไม่ และมีเพียงพอหรือไม่ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

7. การกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว มีการกำหนดช่วงฤดูกาลหรือระยะเวลาเปิด-ปิด ของแหล่งท่องเที่ยว ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวได้ตลอดปีหรือไม่

องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึงความสามารถในการสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าที่ให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การต้อนรับและสร้างความคุ้นเคยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบรรยาย แนะนำสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว แจงให้ทราบถึงกติกาและการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยว ขณะเยี่ยมชมหรือพักอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

2. มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออธิบายถ่ายทอดความรู้และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างครบถ้วน มัคคุเทศก์หรือผู้นำชมสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้หรือไม่

3. ร้านขายของใช้ประจำวัน ของฝากและของที่ระลึก สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว จับจ่ายซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว หรือนำกลับบ้าน

4. ความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ การพักผ่อนและให้ความบันเทิง ภายในแหล่งท่องเที่ยวที่ประเภท

5. การให้บริการด้านความรู้และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว เช่น เอกสารหรือ แผ่นพับ บอร์ดหรือป้ายแสดงข้อมูลหรือความรู้ด้านการเกษตร และการสาธิตวิธีปฏิบัติ

6. การให้บริการด้านยานพาหนะเยี่ยมชมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ บริการรถพ่วง รถจักรยานหรือพาหนะต่างๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ หรือส่วนบุคคล

7. การให้บริการติดต่อสื่อสารสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้บริการส่งจดหมาย โทรศัพท์ภายในและภายนอกประเทศ บริการอินเทอร์เน็ต

8. การให้บริการการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ได้แก่ การให้บริการอุปกรณ์ฝึกทักษะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้บริการฝึกอบรมเป็นหมู่คณะ

9. การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริการผู้สูงอายุและคนพิการหรือไม่ ที่สำคัญ ได้แก่ ห้องน้ำ ทางลาดเอียง ทางสัญจร สื่อเพื่อการเรียนรู้และฝึกอาชีพผู้สูงอายุและคนพิการ

องค์ประกอบที่ 4 : ศักยภาพการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึงความสามารถในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีการเกษตรและองค์ความรู้เฉพาะ ที่เป็นต้นแบบของการทำเกษตรกรรม เช่น การผลิตพืชแบบไม่ใช้ดิน ฟาร์มโคนมสมัยใหม่ ที่มีคุณค่า ต่อการเรียนรู้ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้นักท่องเที่ยว
2. ความโดดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเกษตร ทฤษฎีใหม่ การเกษตรกรรมแบบธรรมชาติหรือเกษตรอินทรีย์ การผลิตสารชีวภาพ เพื่อกำจัดศัตรูพืชเป็นต้น
3. สภาพธรรมชาติและความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว มีความสวยงามตามธรรมชาติ หรือได้รับการและตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม และกลมกลืนกับธรรมชาติ
4. ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายประเภท ภายในระยะรัศมี 20 กิโลเมตรมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ หรือไม่ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
5. การได้รับรางวัล ใบรับรอง หรือใบประกาศเกียรติคุณ จากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว หรือสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นเช่น รางวัลกนิรี รางวัลโลกสีเขียว ตราสัญลักษณ์ A (Agrotourism) ใบรับรอง GAP จากกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น
6. ความโดดเด่น และหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายสำหรับนักท่องเที่ยวเช่น ไวน์ สบู่สมุนไพร ผลไม้แปรรูป สินค้าหัตถกรรม เป็นต้น
7. ความโดดเด่นและความหลากหลายของกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การอบ การนวดและประคบสมุนไพร การขี่ม้า การรีดนมวัว การเก็บผลไม้ การคราดหอย การตกปลา การนั่งช้าง เป็นต้น
8. การเรียนรู้วิถีชีวิตหรือร่วมทำกิจกรรมกับเกษตรกร ได้แก่ การร่วมกิจกรรมและพักค้างคืนกับเกษตรกรในที่สูง การสัมผัสชีวิตของชาวนาไทยในภาคกลาง การร่วมกิจกรรมกับชาวประมงชายฝั่งทะเล การร่วมกินอยู่และทำกิจกรรมกับชาวสวนอัมพวา เป็นต้น (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุตินา วิวัฒน์ภัทรกุล (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเลข ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี ซึ่งประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มาเที่ยวที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเลขเป็นครั้งแรก โดยมีคนรู้จักแนะนำ มาท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ

นางเยาว์ พรหมประสิทธิ์ (2556) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะขอม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลวิจัยพบว่า มีสิ่งดึงดูดใจเพื่อสร้างความเพลิดเพลินและกิจกรรมจำหน่ายสินค้าด้านเกษตร ต้นกล้าไม้ภายในบริเวณสวนเกษตรอยู่บ้าง แต่ไม่เน้นการเรียกเก็บค่าบริการจากการเข้าชมกิจกรรมในสวน การเดินทางมาท่องเที่ยวที่ขอมมาเที่ยวในรูปแบบของการศึกษาดูงาน การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ขาดการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และแหล่งท่องเที่ยวสามารถเดินชมได้ตามอรัญญา แต่ต้องอยู่ภายใต้กติกาของสวนเกษตรนั้น ส่วนแนวทางการพัฒนาทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะขอม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา คือ ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเกษตรร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและเกษตรกร ควรมีการส่งเสริมการตลาด เช่น มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีต่างๆ ทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ด้านบุคลากรควรมีการฝึกอบรมภาคทฤษฎีในท้องถิ่นให้กับเยาวชนในเกาะขอมให้มีความรู้ด้านการตลาดบริการ อีกทั้งการจัดภูมิทัศน์ภายในสวนเกษตร และควรมีการสร้างเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง

วิภารัตน์ สุราลัย (2556) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษาอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผลวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนามากที่สุดคือ พัฒนาล้างอำนวยความสะดวกน่าสนใจ พัฒนาที่พักแรม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้สวยงาม พัฒนากิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนากระบวนการให้บริการ

วันทนา นิมนต์ดอน (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ตำบลบางไผ่ไม่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเริ่มมาตั้งแต่ก่อนที่จะมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่ยากต่อการเข้าถึง มีเพียงการสัญจรทางน้ำ ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สร้างสะพานตัดถนนเข้าไป การเดินทางสะดวกสบาย จึงได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น โดยการเปิดตัวตำบลบางไผ่ออกสู่สายตาคนภายนอก ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 5 ได้จัดตลาดน้ำขึ้นที่บริเวณวัดบางไผ่ ทำให้ตำบลบางไผ่เริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ต่อมาในปีพ.ศ.2541 มีการจัดตั้งชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวคลองร้อยสาย (ในบางแม่น้ำตาปี) ขึ้น โดยการรวมตัวกันของชาวชุมชนท้องถิ่น เพื่อจัดการท่องเที่ยวให้รูปธรรมมากขึ้น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ต่อมาในปี 2550 เริ่มมีการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บางไผ่ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐให้ประชาชนในตำบลบางไผ่มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากที่สุด โดยการให้แต่ละหมู่บ้านสร้างทรัพยากรการท่องเที่ยวขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิต วิธีการทำเกษตรกรรม เน้นการอนุรักษ์วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ เพื่อเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวให้หลากหลาย และแพร่หลายมากขึ้นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขึ้นมาในตำบลบางไผ่ คือ การ

เป็นพื้นที่ที่มีการทำเกษตรที่หลากหลาย เช่น การเป็นแหล่งผลิตมะพร้าวแหล่งใหญ่ของประเทศ การทำสวนต้นจาก การประมงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วตำบลบางไผ่ยังมีลักษณะภูมิประเทศที่มีลำคลองเป็นจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับสายน้ำและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้น การเดินทางเข้าถึงพื้นที่สะดวก ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อยสามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เกิดขึ้นมีทั้งกิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมบ้านพักโฮมสเตย์ กิจกรรมแสดงวิถีชีวิต ด้านเกษตร และวัฒนธรรม มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพียง 2 ประเภท คือ 1) แหล่งท่องเที่ยวเกษตรประเภทชุมชนหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดำเนินการในลักษณะ เป็นการดำเนินงานร่วมกันของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านและ 2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรประเภทเฉพาะบุคคล หรือรายกิจกรรม เป็นจุดท่องเที่ยวเกษตรที่เป็นสวน หรือไร่ของเกษตรกรรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะรูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลบางไผ่ไม่ออกเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ที่ต่างร่วมมือกันจัดการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในบางไผ่ (คลองร้อยสาย) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนท้องถิ่นมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ แตกต่างกันไป ส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในด้านที่ตนเองถนัดและไม่มีข้อจำกัดในเงื่อนไขอื่นๆ เช่น สถานที่หรือแหล่งเงินทุน ศักยภาพของตำบลบางไผ่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน โดยการใช้แบบประเมินศักยภาพชุมชน พบว่า ตำบลบางไผ่ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาโดยรวมนอกจากจะทำให้ทราบและเข้าใจพัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้วสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลบางไผ่ได้ต่อไป

ธินิกานต์ ประไกรวัน (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการสวนเกษตร ผู้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร:กรณีศึกษาสวนขอ “รอยัล ทโรปปิคส์” ผลการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

1. มุมมองด้านพื้นที่แวดล้อม พบว่า ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่พื้นที่ ที่มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีศักยภาพเพียงพอในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนได้
2. มุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่าสวนขอ “รอยัล ทโรปปิคส์” มีการบริหารจัดการแบบครบครัน และยังขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ
3. มุมมองของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือต้องการให้มีการจัดบริเวณต่าง เช่นที่พัก ที่จอดรถ แปลงสาธิตการเกษตรฯลฯ ไว้อย่างเหมาะสม ต้องการให้มีผู้นำเที่ยวที่มีความรู้ ต้องการความเป็นกันเองของเจ้าของสวนและพนักงานใน

สวน ต้องการความรู้ในการทำการเกษตรอันจะนำไปประกอบอาชีพและต้องการให้มีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่สะอาด สะดวก และปลอดภัย

4. มุมมองด้านการจัดการ พบว่าควรมีรูปแบบของการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็นฝ่ายต่างๆ ทั้งนี้ ผู้บริหารหรือเจ้าของสวนจะต้องมีความเป็นผู้นำ และสามารถจูงใจผู้ได้บังคับบัญชา ให้ทำหน้าที่ของตนให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรให้ได้ด้วยความพึงพอใจ การดำเนินการทางด้านตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ และควรจะมีการควบคุมการดำเนินงาน อันจะทำให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ปริญญ์ ลิขิตจินดาร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร-วัฒนธรรมโดยมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลตะปอน อำเภอ ขลุง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุมชนตะปอนมีต้นทุนและศักยภาพที่จะนำมาจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเองมากมาย ทั้งในด้านความโดดเด่นของวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น พื้นที่การเกษตร สวนผลไม้ ทำเลที่อยู่ติดเส้นทางหลักในการสัญจรของแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ เช่น จังหวัดตราด และเกาะช้างเป็นต้น

2. การนำต้นทุนและศักยภาพของชุมชนมาจัดการ เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยวของชุมชนตะปอน จนได้รูปแบบเริ่มต้นที่จัดการโดยกลุ่มท่องเที่ยวของชุมชน และกำหนดอัตลักษณ์ (Identity) ของการท่องเที่ยวชุมชนในลักษณะ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมชุมชน

3. ความต้องการเสริมศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนตะปอนในโอกาสต่อไปก็คือ ต้องการสนับสนุนจากภาคี/ภาคส่วนต่างๆเป็นต้นว่า องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สถาบันทางวิชาการ หน่วยงานการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งกลุ่มภาคีอื่นๆเช่นสภาวัฒนธรรมจังหวัดเป็นต้น

4. ในช่วงท้ายของการวิจัย ได้เชื่อมโยงชุมชนตะปอนเข้าเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเกิดการก่อรูปขึ้นมาโดยชุมชนที่มีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวและเป็นชุมชนที่เรียนรู้ขึ้นมาโดยใช้ฐานงานวิจัย น่าจะทำให้เกิดกลุ่มก้อนของชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมให้การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนได้พัฒนาให้เข้มแข็งต่อไป

ปองพล ฐวัลหทัยกุล ชัชฎารัตน์ มุกดา และวชิรินทร์ วารีเสวตสุวรรณ (2550) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษและอุบลราชธานี ได้ประเมินเพื่อจัดลำดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มอีสานใต้ โดยมีปัจจัยการประเมินศักยภาพ จำนวน 12 ตัวชี้วัด ผลการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 40 แห่ง มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง จำนวน 15 แห่ง ศักยภาพปานกลางจำนวน 14 แห่ง และศักยภาพต่ำจำนวน 11 แห่ง สำหรับผลการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 416 คน พบว่าส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เพราะความสนใจด้านเกษตรกรรม วิถีเกษตรกรรม สำหรับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยว

ต้องการมากที่สุดคือกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
เกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว เน้น
การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ 2) ด้านการพัฒนา
บริการการท่องเที่ยว 3) กลยุทธ์พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ 4) กลยุทธ์พัฒนาด้านอื่นๆ
สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเป้าเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเบื้องต้น โดยเชื่อมโยงกับประเทศ
เพื่อนบ้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ยุทธศาสตร์
การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและยุทธศาสตร์
เพื่อพัฒนาระบบงานสนับสนุนการท่องเที่ยว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม

1.1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง จำนวน 16 รายแบ่งเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ (มีพื้นที่ 100 ไร่ถึง 500 ไร่) จำนวน 4 ราย ขนาดกลาง (มีพื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่) จำนวน 2 รายและผู้ประกอบการรายย่อย (มีพื้นที่น้อยกว่า 50 ไร่) จำนวน 10 ราย

1.2 นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง 160 ราย ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 (เป็นช่วงที่มีผลไม้ออกมากที่สุด ในฤดูกาลของปี 2558)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบสัมภาษณ์ 2 กลุ่มคือผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว เพื่อสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปิด (close-ended question) และแบบเปิด (open-ended question) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวทางด้านสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

ตอนที่ 3 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เหน้การประเมินระดับความคิดเห็น กำหนดไว้ดังนี้

1.00 – 1.66 แปลว่า ความต้องการน้อย	ระดับเท่ากับ 1
1.67 – 2.33 แปลว่า ความต้องการปานกลาง	ระดับเท่ากับ 2
2.34 – 3.00 แปลว่า ความต้องการมาก	ระดับเท่ากับ 3

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกณฑ์การประเมินระดับความคิดเห็น กำหนดไว้ดังนี้

1.00 – 1.66 แปลว่า ความจำเป็นน้อย	ระดับเท่ากับ 1
1.67 – 2.33 แปลว่า ความจำเป็นปานกลาง	ระดับเท่ากับ 2
2.34 – 3.00 แปลว่า ความจำเป็นมาก	ระดับเท่ากับ 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูล จากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเอง ในเดือน พฤษภาคมและมิถุนายน ปี 2558
2. กำหนดวันในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายและไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
3. ก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการนัดหมายกับผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนและยืนยันว่าข้อมูลทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ(แบบสัมภาษณ์ไม่ระบุชื่อสวนหรือผู้ประกอบการ)
4. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวแบบไม่เจาะจงกำหนดแหล่งท่องเที่ยวละ 10 ราย ตามแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้อง แล้วจึงประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจและการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
3. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. วิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะ และการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. เพื่อทราบข้อเสนอแนะความจำเป็นในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

1.1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม และเศรษฐกิจ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตารางที่ 4.1 โดยรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 เพศ พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 50.0 เป็นเพศชายและร้อยละ 50.0 เป็นเพศหญิง

1.1.2 อายุ พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 56.25 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี ร้อยละ 25.0 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปและร้อยละ 18.75 มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี โดยผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีอายุต่ำสุด 31 ปี สูงสุด 76 ปี อายุเฉลี่ยของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 52.81 ปี

1.1.3 สถานภาพการสมรส พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 75.0 สถานภาพสมรส และ ร้อยละ 12.5 มีสถานภาพโสดเท่ากับสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง

1.1.4 ระดับการศึกษา พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 37.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 31.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 12.5 จบการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้นเท่ากับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.และร้อยละ 6.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.1.5 การประกอบอาชีพการเกษตรของครอบครัว พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 100 ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ รองลงมาร้อยละ 50.0 ประกอบอาชีพแปรรูปผลผลิตเกษตร ร้อยละ 18.8 ประกอบอาชีพปลูกพืชผักเท่ากับอื่นๆ(ยางพารา)และ ร้อยละ 6.2 ประกอบอาชีพทำสวนไม้ดอก/ไม้ประดับตามลำดับ

1.1.6 การประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตรของครอบครัว พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรร้อยละ 25.0 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 18.8 ประกอบอาชีพรับจ้างและร้อยละ 12.5 ประกอบอาชีพรับราชการ

1.1.7 สมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีสมาชิกในครัวเรือน สูงสุด 7 คน และต่ำสุด 2 คน เฉลี่ยมีสมาชิกในครัวเรือน 4.75 คน ร้อยละ 37.6 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 5 – 6 คน ร้อยละ 31.0 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 3 – 4 คน ร้อยละ 18.8 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน และร้อยละ 12.5 มีสมาชิกในครัวเรือนระหว่าง 1 – 2 คน

1.1.8 รายได้จากประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) พบว่ารายได้สูงสุดต่อครัวเรือน 3,000,000 บาท และรายได้ต่ำสุดต่อครัวเรือน 150,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 500,000 บาท ร้อยละ 18.75 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ 200,000 บาท หรือต่ำกว่าเท่ากับรายได้ระหว่าง 400,001 – 600,000 บาท ร้อยละ 12.5 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ มากกว่า 1,000,001 บาทและร้อยละ 6.25 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ระหว่าง 200,001 – 400,000 บาทเท่ากับรายได้ระหว่าง 600,001 – 800,000 บาท และ 800,001 – 1,000,000 บาท

1.1.9 รายได้จากประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร พบว่ารายได้สูงสุดต่อครัวเรือน 8,000,000 บาท และรายได้ต่ำสุดต่อครัวเรือน 50,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 792,125 บาท ร้อยละ 18.75 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท เท่ากับรายได้ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาทและร้อยละ 6.2 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ 100,000 หรือต่ำกว่าเท่ากับรายได้ระหว่าง 1,000,001 – 5,000,000 บาท และรายได้ระหว่าง 5,000,001 – 10,000,000 บาท

1.1.10 รายได้จากท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่ารายได้สูงสุดต่อครัวเรือน 5,000,000 บาท และรายได้ต่ำสุดต่อครัวเรือน 50,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 1,648,125 บาท ร้อยละ 37.5 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ระหว่าง 1,000,001 – 5,000,000 บาท ร้อยละ 18.5 เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรมีรายได้ระหว่าง 500,001 – 1,000,000 บาท ร้อยละ 12.

ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ 100,000 หรือต่ำกว่าและร้อยละ 6.25 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายได้ระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท

1.1.11 รายจ่ายในการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายจ่ายจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) พบว่ารายจ่ายสูงสุดต่อครัวเรือน 1,000,000 บาท และรายจ่ายต่ำสุดต่อครัวเรือน 30,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 215,625 บาท ร้อยละ 37.6 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่าย 200,000 บาท หรือต่ำกว่า ร้อยละ 12.50 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่ายระหว่าง 200,001 – 400,000 บาทเท่ากับรายจ่ายระหว่าง 600,001 – 800,000 บาทและร้อยละ 6.25 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่ายระหว่าง 800,001 – 1,000,000 บาท

1.1.12 รายจ่ายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่ารายจ่ายสูงสุดต่อครัวเรือน 2,700,000 บาท และรายจ่ายต่ำสุดต่อครัวเรือน 12,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 403,500 บาท ร้อยละ 25.0 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่ายระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 18.75 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่าย 100,000 หรือต่ำกว่า ร้อยละ 12.5 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่าย 1,000,001 หรือมากกว่า และร้อยละ 6.25 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีรายจ่ายระหว่าง 800,001 – 1,000,000 บาท

1.1.13 การมีตำแหน่งทางสังคม พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 43.8 มีตำแหน่งทางสังคม อื่นๆ(ประธานศูนย์การเรียนรู้, ประธานกลุ่มต่างๆ อ.สม.รองประธานสภาเกษตรแห่งชาติ, ที่ปรึกษาอบจ.ด้านไม้ผล) ร้อยละ 12.5 มีตำแหน่งทางสังคม กำนันเท่ากับปราชญ์ชาวบ้าน

1.1.14 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 43.8 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส.และวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 18.8 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 12.5 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร,กองทุนหมู่บ้านและร้อยละ 6.25 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

1.1.15 แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 62.5 ทุนตัวเองและกู้ยืมเงิน แหล่งเงินทุนกู้ยืมเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร ร้อยละ 43.8 กู้ธกส./สถาบันการเงิน ร้อยละ 18.8 กู้สหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 6.2 กู้กองทุนต่างๆและอื่นๆ (กลุ่มแม่บ้าน,กลุ่มมัจจุค) และร้อยละ 18.8 ทุนของตนเอง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	8	50.0
หญิง	8	50.0
2. อายุ		
20 ปี หรือต่ำกว่า	0	0
21 – 40 ปี	3	18.75
41 – 60 ปี	9	56.25
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	4	25.0
Mean = 52.81 ปี S.D.= 13.085 ปี Minimum = 31 ปี Maximum =76 ปี		
3. สถานภาพสมรส		
โสด	2	12.5
สมรส	12	75.0
หย่าร้าง/ม่าย	2	12.5
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	0	0.0
ประถมศึกษา	5	31.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	12.5
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	12.5
อนุปริญญา/ปวส.	0	0.0
ปริญญาตรี	6	37.5
สูงกว่าปริญญาตรี	1	6.2
5. การประกอบอาชีพการเกษตร		
ทำนา	1	6.2
ทำสวนผลไม้	16	100
ทำสวนไม้ดอก/ไม้ประดับ	0	0.0
ทำไร่นาสวนผสม	0	0.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
ปลูกพืชผัก	5	31.2
แปรรูปผลผลิตเกษตร	8	50.0
เลี้ยงสัตว์	3	18.8
อื่นๆ (ยางพารา)	3	8.8
6. การประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตรของครอบครัว		
รับราชการ	2	12.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
ค้าขาย	4	25.0
รับจ้าง	3	18.8
อื่นๆ (ข้าราชการบำนาญ)	2	12.5
7. สมาชิกในครัวเรือน		
1 – 2 คน	2	12.5
3 – 4 คน	5	31.0
5 – 6 คน	6	37.6
มากกว่า 6	3	18.8
Mean = 4.75 คน S.D.= 1.693 คน Minimum = 2 คน Maximum = 7 คน		
8. รายได้จากการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)		
200,000 บาท หรือต่ำกว่า	3	18.75
200,001 – 400,000 บาท	1	6.25
400,001 – 600,000 บาท	3	18.75
600,001 – 800,000 บาท	1	6.25
800,001 – 1,000,000 บาท	1	6.25
มากกว่า 1,000,001 บาท	2	12.50
Mean = 500,000 บาท S.D.= 812,478.81 บาท Minimum = 150,000 บาท Maximum = 3,000,000 บาท		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
9. รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตร		
100,000 หรือต่ำกว่า	1	6.25
100,001 – 500,000	3	18.75
500,001 – 1,000,000	3	18.75
1,000,001 – 5,000,000	1	6.25
5,000,001 – 10,000,000	1	6.25
Mean = 792,125 บาท S.D.= 2,529,954.238 บาท Minimum = 50,000 บาท Maximum = 8,000,000 บาท		
10. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
100,000 หรือต่ำกว่า	2	12.50
100,001 – 500,000	1	6.25
500,001 – 1,000,000	3	18.75
1,000,001 – 5,000,000	6	37.50
Mean = 1,648,125 บาท S.D.= 1,858,660.93 บาท Minimum = 50,000 บาท Maximum = 5,000,000 บาท		
11. รายจ่ายในการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายจ่ายจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)		
200,000 บาท หรือต่ำกว่า	6	37.50
200,001 – 400,000 บาท	2	12.50
400,001 – 600,000 บาท	0	0.00
600,001 – 800,000 บาท	2	12.50
800,001 – 1,000,000 บาท	1	6.25
Mean = 215,625 บาท S.D.= 326,627.39 บาท Minimum = 30,000 บาท Maximum = 1,000,000 บาท		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
12. รายจ่ายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
100,000 หรือต่ำกว่า	3	18.75
100,001 – 500,000	4	25.00
500,001 – 1,000,000	1	6.25
1,000,001 หรือมากกว่า	2	12.50
Mean = 403,500 บาท S.D.= 984,089.34 บาท Minimum = 12,000 บาท Maximum = 2,700,000 บาท		
13. การมีตำแหน่งทางสังคม		
กำนัน	2	12.50
ผู้ใหญ่บ้าน	0	0.00
ปราชญ์ชาวบ้าน	2	12.50
สมาชิกอบต.	0	0.00
อื่นๆ (ประธานศูนย์การเรียนรู้, ประธานกลุ่มต่างๆ อสม.รองประธานสภาเกษตรแห่งชาติ, ที่ปรึกษาอบจ.ด้านไม้ผล)	7	43.80
14. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตร		
กลุ่มเกษตรกร	2	12.50
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	3	18.80
สหกรณ์การเกษตร	1	6.25
กลุ่มสมาชิกลูกค้า ธกส.	7	43.80
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	0	0.00
กองทุนหมู่บ้าน	2	12.50
วิสาหกิจชุมชน	7	43.80
อื่นๆ	0	0.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
ทุนของตนเอง	3	18.80
ทุนตัวเองและกู้ยืมเงิน	10	62.50
กู้ยืมทั้งหมด	0	0.00
16. แหล่งเงินกู้		
ธกส./สถาบันการเงิน	7	43.80
สหกรณ์การเกษตร	3	18.80
กลุ่มเกษตรกร	0	0.00
กองทุนต่างๆ	1	6.20
อื่นๆ (กลุ่มแม่บ้าน,กลุ่มมัจจุค)	1	6.20

1.2 นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.2)

1.2.1 เพศ พบว่านักท่องเที่ยว ร้อยละ 59.4 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 40.6 เป็นเพศชาย

1.2.2 อายุ พบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 62.5 มีอายุระหว่าง 20-40 ปี รองลงมา ร้อยละ 29.37 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี ร้อยละ 6.88 มีอายุ 20 ปีหรือต่ำกว่าและร้อยละ 1.25 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยนักท่องเที่ยวมีอายุต่ำสุด 12 ปี สูงสุด 62 ปี อายุเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 36.23 ปี

1.2.3 สถานภาพการสมรส พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 56.9 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 41.2 สถานภาพสมรส และร้อยละ 1.9 สถานภาพหย่าหรือหย่าร้าง

1.2.4 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยว ร้อยละ 48.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 18.8 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 13.8 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.4 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 7.5 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 1.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและร้อยละ 0.6 ไม่ได้รับการศึกษาตามลำดับ

1.2.5 การประกอบอาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยว ร้อยละ 44.4 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท รองลงมา ร้อยละ 22.5 ประกอบอาชีพข้าราชการ ร้อยละ 17.5 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อย

ละ 8.8 ประกอบอาชีพ นักศึกษา/นักเรียน ร้อยละ 6.2 ประกอบอาชีพเกษตร ร้อยละ 8.8 ประกอบอาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน)และ ร้อยละ 0.6 ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ

1.2.6 การนิยมการเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ60.0 นิยมเดินทางไป-กลับวันเดียว และร้อยละ46.2 นิยมพักค้างคืน

1.2.7 การเลือกที่พักค้างคืน พบว่านักท่องเที่ยว ร้อยละ69.4 พักรีสอร์ท รองลงมา ร้อยละ 36.2 พักโฮมสเตย์ ร้อยละ 31.12 พักโรงแรม ร้อยละ 12.5 พักบ้านญาติ/เพื่อน และร้อยละ 0.6 พักที่อื่นๆ ได้แก่ บ้านพักที่พักได้หลายคน

1.2.8 การบริการ พบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 72.5 ต้องการบริการด้านอาหารพื้นเมือง อาหารพื้นบ้าน รองลงมาร้อยละ 61.9 ต้องการบริการด้านอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 28.5 ต้องการบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และร้อยละ 22.5 การนวดแบบแพทย์แผนไทย

1.2.9 การได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าร้อยละ76.2 ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 43.1 ได้ข้อมูลจาก ญาติ พี่น้อง เพื่อน ร้อยละ12.5 ได้มูลจาก วิทยุโทรทัศน์ ร้อยละ 10.0 ได้ข้อมูลจาก การประชาสัมพันธ์ของ ททท. ร้อยละ 8.8 ได้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 8.1 ได้ข้อมูลจากการประชาสัมพันธ์จังหวัด ร้อยละ 6.9 ได้ข้อมูลจากวารสาร ร้อยละ 1.9 ได้ข้อมูลจากที่อื่นๆ ได้แก่ ทางโปรแกรมไลน์ ร้อยละ 0.6 ได้ข้อมูลจากวิทยุกระจายเสียง

1.2.10 สิ่งที่น่าสนใจสำหรับท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ 48.1 สนใจเกษตรธรรมชาติ รองลงมาร้อยละ 41.7 สนใจเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 30.6 สนใจเกษตรอินทรีย์ ร้อยละ 29.4 สนใจความหลากหลายกิจกรรมเกษตร ร้อยละ 23.8 สนใจกระบวนการผลิตการเกษตร ร้อยละ 17.5 สนใจเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 13.1 สนใจการแปรรูปการเกษตร และ ร้อยละ 2.5 ระบุอื่นๆ

1.2.11 ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่านักท่องเที่ยว ร้อยละ 29.4 นักท่องเที่ยวระบุว่ามาครั้งแรก ร้อยละ 70.6 ระบุว่าเคยมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้ว โดยเคยมาท่องเที่ยว ระหว่าง 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.49 และเคยมาระหว่าง 4 – 6 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 34.51

1.2.12 สถานที่ที่น่าสนใจที่จะเที่ยวประเภทใด พบว่านักท่องเที่ยวร้อยละ80.6 สนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ รองลงมาร้อยละ 65.0 สนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 33.1 สนใจโบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม

1.2.13 วัตถุประสงค์หลักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพบว่าร้อยละ 86.9 การพักผ่อน รองลงมา ร้อยละ35.0 การซื้อผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก ร้อยละ 23.8 การศึกษากิจกรรมทางการเกษตร และการแปรรูปผลิตผลการเกษตร ร้อยละ 22.5 การศึกษาและเสาะหาผลผลิตทางการเกษตรเพื่อต่อยอดธุรกิจและร้อยละ 0.6 อื่นๆ (รับประทานผลไม้ตามฤดูกาล)

1.2.14 **หน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร** พบว่า ร้อยละ 53.8 ระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.) รองลงมา ร้อยละ 23.8 ระดับอำเภอ จังหวัด และร้อยละ 22.5 ระดับประเทศ (รัฐบาล)

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	นักท่องเที่ยว (n = 160)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	65	40.6
หญิง	95	59.4
รวม	160	100
2. อายุ		
20 ปี หรือต่ำกว่า	11	6.9
21 – 40 ปี	100	62.5
41 – 60 ปี	47	29.4
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	2	1.2
Mean = 36.23 ปี S.D. = 10.789 ปี Minimum = 12 ปี Maximum = 62 ปี		
3. สถานภาพสมรส		
โสด	91	56.9
สมรส	66	41.2
หย่าร้าง/ม่าย	3	1.9
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.6
ประถมศึกษา	2	1.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	7.5
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	15	9.4
อนุปริญญา/ปวส.	30	18.8
ปริญญาตรี	78	48.8
สูงกว่าปริญญาตรี	22	13.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	นักท่องเที่ยว (n = 160)	
	จำนวน	ร้อยละ
5. การประกอบอาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เกษตรกร	10	6.3
ข้าราชการ	36	22.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.6
พนักงานบริษัท	71	44.4
ธุรกิจส่วนตัว	28	17.5
นักศึกษา/นักเรียน	14	8.8
อื่นๆ (แม่บ้าน)	4	2.5
6. การเดินทางมาท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เดินทางไปกลับในวันเดียว	96	60.0
พักค้างคืน	74	46.2
7. นิยมพักค้างแรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โฮมสเตย์	58	36.2
โรงแรม	50	31.1
รีสอร์ท	111	69.4
บ้านญาติ/เพื่อน	20	12.5
อื่นๆ(บ้านพักที่พักได้หลายคน)	1	0.6
8. การบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาหารพื้นเมือง/พื้นบ้าน	116	72.5
การบริการอินเทอร์เน็ต	99	61.9
การบริการการนวดแบบแผนไทย	36	22.5
สิ่งอำนวยความสะดวก	46	28.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	นักท่องเที่ยว (n = 160)	
	จำนวน	ร้อยละ
9. การได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อินเทอร์เน็ต	122	76.2
ญาติ พี่น้อง เพื่อน	69	43.1
วิทยุโทรทัศน์	20	12.5
วิทยุกระจายเสียง	1	0.6
หนังสือพิมพ์	14	8.8
วารสาร	11	6.9
การประชาสัมพันธ์ของจังหวัด	13	8.1
การประชาสัมพันธ์ของททท.	16	10.0
อื่นๆ (Line)	4	2.5
10. สิ่งที่น่าสนใจสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กระบวนการผลิตการเกษตร	38	23.8
เกษตรธรรมชาติ	67	41.7
เกษตรปลอดสารพิษ	77	48.1
เกษตรอินทรีย์	49	30.6
เทคโนโลยีการเกษตร	28	17.5
การแปรรูปการเกษตร	21	13.1
ความหลากหลายของกิจกรรม	47	29.4
อื่นๆ	4	2.5
11. ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
ครั้งแรก	47	29.4
เคยเที่ยวมาแล้ว	113	70.6
1 - 3 ครั้ง	74	65.5
4 - 6 ครั้ง	39	34.5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว	นักท่องเที่ยว (n = 160)	
	จำนวน	ร้อยละ
12. สถานที่ที่น่าสนใจจะไปเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	104	65.0
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ	129	80.6
โบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม	53	33.1
13. วัตถุประสงค์หลักการมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การพักผ่อน	139	86.9
การศึกษาและเสาะหาผลผลิตทางการเกษตร เพื่อต่อยอดธุรกิจ	36	22.5
การซื้อผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก	56	35.2
การศึกษากิจกรรมทางการเกษตรและการ แปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	38	23.8
อื่นๆ (รับประทานผลไม้ตามฤดูกาล)	1	0.6
14. หน่วยงานที่ควรมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
ระดับท้องถิ่น (อบต.เทศบาล อบจ.)	86	53.8
ระดับอำเภอ/จังหวัด	38	23.7
ระดับประเทศ (รัฐบาล)	36	22.5

2. การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.1 การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เกษตรกรจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรนานที่สุด 17 ปี และน้อยที่สุด 1 เดือน เฉลี่ยเกษตรกรจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาน 8.06 ปี ร้อยละ 31.25 เป็นเกษตรกรที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 25.0 เป็นเกษตรกรที่จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 2 – 5 ปี เท่ากับจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 11 – 15 ปี และร้อยละ 6.25 ปี จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่า 15 ปี

2.2 ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 100 เปิดสวนผลไม้ให้ชม ร้อยละ 25.0 อื่นๆ และร้อยละ 18.8 จัดบริการด้านที่พักโฮมสเตย์

2.3 แรงงานในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.3.1 สมาชิกที่ช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่ามีสมาชิกช่วยเหลือสูงสุด 10 คน และต่ำสุด 1 คน เฉลี่ยมีคนช่วยเหลือ 4.31 คน ต่อครัวเรือน รายละเอียดดังนี้ ร้อยละ 68.75 มีสมาชิกช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 4 คนหรือต่ำกว่า ร้อยละ 12.5 มีสมาชิกช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 5 คนเท่ากับมากกว่า 6 คน และร้อยละ 6.25 มีสมาชิกช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร 6 คน

2.3.2 การจ้างแรงงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 87.5 มีการจ้างแรงงานและร้อยละ 12.5 ไม่มีการจ้างแรงงาน

ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีการจ้างแรงงานสูงสุด 120 คน และต่ำสุดไม่มีการจ้างแรงงาน เฉลี่ยการจ้างแรงงาน 17.88 คน รายละเอียดดังนี้ ร้อยละ 60.2 มีการจ้างแรงงานน้อยกว่า 10 คน ร้อยละ 18.6 มีการจ้างแรงงาน 10 – 50 คน และร้อยละ 6.25 มีการจ้างแรงงานมากกว่า 100 คน

2.4 การเปิดบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 75.0 เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล และร้อยละ 25.0 เปิดบริการตลอดทั้งปี

ตารางที่ 4.3 การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการ

การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
1 ปี ต่ำกว่า	2	12.5
2 – 5 ปี	4	25.0
6 – 10 ปี	5	31.3
11 – 15 ปี	4	25.0
มากกว่า 15 ปี	1	6.2
Mean = 8.06 ปี S.D.= 5.196 ปี Minimum = 1 เดือน Maximum = 17 ปี		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
2. ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เปิดสวนผลไม้ให้ชม	16	100.0
โฮมสเตย์	3	18.8
รีสอร์ท	0	0.0
อื่นๆ(การสาธิตการแปรรูป)	4	25.0
3. แรงงานในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
3.1 สมาชิกในครัวเรือน		
4 หรือต่ำกว่า	11	68.7
5 คน	2	12.5
6 คน	1	6.3
มากกว่า 6 คน	2	12.5
Mean = 4.31 คน S.D.= 2.213 คน Minimum = 1คน Maximum = 10 คน		
3.2 การจ้างแรงงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
ไม่มีการจ้างแรงงาน	2	12.5
มีการจ้างแรงงาน	14	87.5
น้อยกว่า 10 คน	10	60.2
10 – 50 คน	3	18.6
51 – 100 คน	0	0.0
มากกว่า 100 คน	1	6.2
Mean = 17.88 คน S.D.= 33.452 คน Minimum = 0 คน Maximum = 120 คน		
4. การเปิดบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
เปิดบริการตลอดทั้งปี	4	25.0
เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล	12	75.0

2.5 ประเภทของการให้บริการของผู้ประกอบการ

- 2.5.1 **สถานที่ท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการสาธิต** พบว่าร้อยละ 62.5 ของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีการบริการกิจกรรมสาธิตและร้อยละ 37.0 ไม่มีกิจกรรมสาธิต
- 2.5.2 **สถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการมัคคุเทศก์/ผู้นำชม** พบว่า ร้อยละ 68.8 มีบริการมัคคุเทศก์/ผู้นำชมและร้อยละ 31.2 ไม่มีบริการมัคคุเทศก์/ผู้นำชม
- 2.5.3 **การบริการอาหาร** พบว่าร้อยละ 68.8 มีบริการอาหารและร้อยละ 31.2 ไม่มีบริการอาหาร
- 2.5.4 **การบริการที่พัก** พบว่า ร้อยละ 50.0 มีบริการบ้านพักและร้อยละ 50.0 ไม่มีบริการที่พัก
- 2.5.5 **การจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป** พบว่าร้อยละ 81.2 มีการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปและร้อยละ 18.8 ไม่มีการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป
- 2.5.6 **การจัดหน่วยบริการรักษาความปลอดภัย** พบว่าร้อยละ 50.0 มีการบริการความปลอดภัยและร้อยละ 50.0 ไม่มีบริการความปลอดภัย
- 2.5.7 **การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น** พบว่าร้อยละ 93.8 มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่นและร้อยละ 6.2 ไม่มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น
- 2.5.8 **การให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร** พบว่าร้อยละ 93.8 มีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และร้อยละ 6.2 ไม่มีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 2.5.9 **การจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน** พบว่าร้อยละ 56.2 มีการจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน และร้อยละ 43.8 ไม่มีการจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน

ตารางที่ 4.4 ประเภทของการบริการของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของการบริการ	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสาธิต	6	37.0	10	62.5
2. มัคคุเทศก์/ผู้นำชม	11	68.8	5	31.2
3. การบริการอาหาร	11	68.8	5	31.2
4. การบริการที่พัก	8	50.0	8	50.0
5. การจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ แปรรูป	13	81.2	3	18.8
6. การจัดหน่วยบริการรักษาความ ปลอดภัย	8	50.0	8	50.0
7. การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ ท่องเที่ยวอื่น	15	93.8	1	6.2
8. การให้ความร่วมมือในการพัฒนา หมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	15	93.8	1	6.2
9. การจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิง เกษตรแก่พนักงาน	9	56.2	7	43.8

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรมีบทบาทมากที่สุด ในการส่งเสริมสนับสนุน
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความคิดเห็นร้อยละ 50.0 เป็น
หน่วยงานระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.) ร้อยละ 25.0 เป็นหน่วยงานระดับอำเภอ/จังหวัด
เท่ากับระดับประเทศ ตามตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 หน่วยงานที่ควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หน่วยงาน	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n = 16)	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.)	8	50.0
ระดับอำเภอ/จังหวัด	4	25.0
ระดับประเทศ (รัฐบาล)	4	25.0

2.7 หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.7.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 100 มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

2.7.2 การเชื่อมโยงด้านการตลาด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 62.5 มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนควรมีการเชื่อมโยงด้านการตลาดและร้อยละ 12.5 ไม่มีความคิดเห็น

2.7.3 การเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 81.2 มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนควรมีการเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆและร้อยละ 18.8 ไม่มีความคิดเห็น

ตารางที่ 4.6 หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ	16	100.0	0	0.0
การเชื่อมโยงด้านการตลาด	10	62.5	6	37.5
การเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ	13	81.2	3	18.8

2.8 การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้

2.8.1 **ผลผลิตทางการเกษตร** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 87.5 มีความคิดเห็นควรมีการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรและร้อยละ 12.5 ไม่มีความคิดเห็น

2.8.2 **กระบวนการผลิต** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 100 มีความคิดเห็นควรมีการพัฒนากระบวนการผลิต

2.8.3 **วิถีชีวิตความเป็นอยู่** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 62.5 มีความคิดเห็นควรมีการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่และร้อยละ 37.5 ไม่มีความคิดเห็น

2.8.4 **การแปรรูปผลผลิตเกษตร** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 81.20 มีความคิดเห็นควรมีการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตเกษตรและร้อยละ 18.8 ไม่มีความคิดเห็น

ตารางที่ 4.7 การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้

การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการ ท่องเที่ยว	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลผลิตทางการเกษตร	14	87.5	2	12.5
2. กระบวนการผลิต	16	100.0	0	0.0
3. วิถีชีวิตความเป็นอยู่กับแหล่งอื่นๆ	10	62.5	6	37.5
4. การแปรรูปผลผลิตเกษตร	13	81.2	3	18.8

2.9 มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง

2.9.1 **ผลไม้อร่อย รสชาติ และคุณภาพดี** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 100 มีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านผลไม้อร่อย รสชาติ และคุณภาพดี

2.9.2 **แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 93.8 มีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและร้อยละ 6.2 ไม่มีความคิดเห็น

2.9.3 **แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงาม** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 93.8 มีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงามและร้อยละ 6.2 ไม่มีความคิดเห็น

2.9.4 **อาหารพื้นบ้านอร่อย** พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 93.8 มีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านอาหารพื้นบ้านอร่อยและร้อยละ 6.2 ไม่มีความคิดเห็น

2.9.5 อื่น ๆ (ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ ผลผลิตด้านแปรรูป และวิถีชีวิตชุมชน)

พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 25.0 มีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ,ผลผลิตด้านแปรรูป และร้อยละ 75.0 ไม่มีความคิดเห็น

ตารางที่ 4.8 จุดเด่นด้านการท่องเที่ยวจังหวัดระยอง

จุดเด่นด้านการท่องเที่ยว	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผลไม้ร้อยละ รสชาติ และคุณภาพดี	16	100.0	0	0.0
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมให้การบริการแก่นักท่องเที่ยว	15	93.8	1	6.2
3. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงาม	15	93.8	1	6.2
4. อาหารพื้นบ้านอร่อย	15	93.8	1	25.0
5. อื่นๆ (ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ, ผลผลิตด้านแปรรูป,วิถีชีวิตชุมชน)	3	25.0	13	75.0

3. ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยว

3.1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้เก็บข้อมูล ซึ่งมีความคิดเห็นแบ่งตามระดับความต้องการ ได้แก่ ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง และความต้องการน้อย นำมาเทียบค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.1.1 ความต้องการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) กิจกรรมสาธิต

(1) แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายพันธุ์พืช พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.38)

(2) การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.38)

2) การพักแรมในหมู่บ้าน

(1) การพักแบบบรีสอร์ต พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.12)

(2) การพักแบบโฮมสเตย์ พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.50)

(3) การพักในเรือนพัก พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.88)

(4) การบริการกางเต็นท์พักในสวน พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.00)

3) การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว

(1) การเยี่ยมชมสวนผลไม้ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

(2) การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(3) การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

4) การอบรมให้ความรู้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีด้านเกษตร

(1) การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(2) การดูแลและบำรุงไม้ผล พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(3) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.69)

(4) กิจกรรมเกษตร พบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.62)

5) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์

(1) สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

(2) ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.62)

(3) ผลไม้สด ผักสด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75) และนักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57)

(4) พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

ตารางที่ 4.9 ความต้องการการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการ

ความต้องการพัฒนา กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. กิจกรรมสาธิต		
1.1 แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่าย	2.38	0.500
1.2 การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร	2.38	0.500
2. การพักผ่อนในหมู่บ้าน		
2.1 การพักแบบรีสอร์ท	2.12	0.806
2.2 การพักแบบโฮมสเตย์	2.50	0.730
2.3 การพักในเรือนพัก	1.88	0.957
2.4 การบริการกางเต็นท์พักในสวน	2.00	0.966
3. การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว		
3.1 การเยี่ยมชมสวนผลไม้	2.94	0.250
3.2 การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ	2.56	0.814
3.3 การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร	2.75	0.577
4. การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร		
4.1 การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล	2.56	0.512
4.2 การดูแลและบำรุงไม้ผล	2.75	0.447
4.3 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.69	0.602

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนา กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	เฉลี่ย	S.D.
4.4 รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ ผลไม้ที่ถูกต้อง	2.62	0.619
5. การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์		
5.1 สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจ ชุมชน	2.88	0.342
5.2 ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ	2.62	0.500
5.3 ผลไม้สด ผักสด	2.75	0.447
5.4 พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืช สมุนไพร	2.56	0.512

หมายเหตุ 1.00-1.66 = ความต้องการน้อย 1.67-2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 =
ความต้องการมาก

3.1.2 ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน

1) แหล่งท่องเที่ยว

(1) ความสะอาด/ความปลอดภัย พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความ
ความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

(2) ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความ
ต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

2) โครงสร้างพื้นฐาน

(1) สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความ
ความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

(2) การคมนาคม พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการ
พัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

(3) การสุขาภิบาล พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการ
พัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(4) การสื่อสาร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

(5) ลานจอดรถ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(6) ไฟฟ้า ประปา พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.49)

(7) รถพ่วง สามล้อพ่วง พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31)

ตารางที่ 4.10 ความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ โครงสร้างพื้นฐานของผู้ประกอบการ

ความต้องการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. แหล่งท่องเที่ยว		
1.1 ความสะอาด/ความปลอดภัย	2.94	0.520
1.2 ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม	2.94	0.250
2. โครงสร้างพื้นฐาน		
2.1 สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ	2.94	0.250
2.2 การคมนาคม	2.94	0.250
2.3 การสุขาภิบาล	2.75	0.517
2.4 การสื่อสาร	2.94	0.250
2.5 ลานจอดรถ	2.75	0.571
2.6 ไฟฟ้า ประปา	2.81	0.403
2.7 รถพ่วง สามล้อพ่วง	2.81	0.403

หมายเหตุ 1.00-1.66 = ความต้องการน้อย 1.67-2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 = ความต้องการมาก

3.1.3 ความต้องการการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- (1) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)
- (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)
- (3) การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)
- (4) การพัฒนากิจกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

2) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

- (1) การบริการที่พัก พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.50)
- (2) การต้อนรับ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)
- (3) การบริการอาหาร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.69)
- (4) การนำชมสถานที่/กิจกรรม พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.69)
- (5) การกำหนดเงื่อนไขหรือราคา พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)
- (6) สินค้าของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)
- (7) ระบบอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

3) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว

- (1) บุคคลทั่วไป พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)
- (2) หนังสือพิมพ์ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.69)

(3) วารสารหรือนิตยสาร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(4) อินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

(5) วิทยุโทรทัศน์ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(6) วิทยุกระจายเสียง พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(7) วิทยุชุมชน พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(8) การจัดเทศกาลผลิตผลการเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.62)

(9) หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท. สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัดพบว่าผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)

4) การตลาดการท่องเที่ยว

(1) การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

(2) ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

(3) การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)

(4) การทำตลาดร่วมกับบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

(5) การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

5) การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(1) การส่งเสริมการขาย พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(2) การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(3) การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

(4) การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

(5) การร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น ๆ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

ตารางที่ 4.11 ความต้องการการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ

ความต้องการพัฒนาด้าน การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. การส่งเสริมการท่องเที่ยว		
1.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ	2.94	0.250
1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด	2.94	0.250
1.3 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.88	0.342
1.4 การพัฒนากิจกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.88	0.342
2. การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว		
2.1 การบริการที่พัก	2.50	0.730
2.2 การต้อนรับ	2.88	0.342
2.3 การบริการอาหาร	2.69	0.602
2.4 การนำชมสถานที่/กิจกรรม	2.69	0.479
2.5 การกำหนดเงื่อนไข/ราคา	2.56	0.629
2.6 สินค้า ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ	2.81	0.403
2.7 ระบบอินเทอร์เน็ต	2.88	0.500

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาด้าน การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.
3. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว		
3.1 บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อน ญาติพี่น้อง	2.75	0.447
3.2 หนังสือพิมพ์	2.69	0.704
3.3 วารสาร/นิตยสาร	2.56	0.727
3.4 อินเทอร์เน็ต	2.88	0.500
3.5 วิทยุโทรทัศน์	2.75	0.447
3.6 วิทยุกระจายเสียง	2.56	0.727
3.7 วิทยุชุมชน	2.56	0.727
3.8 การจัดเทศกาลผลิตผลการเกษตร	2.62	0.719
3.9 หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. สำนักงาน เกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์ จังหวัด เป็นต้น	2.81	0.544
4. การตลาดการท่องเที่ยว		
4.1 การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายใน จังหวัด	2.88	0.342
4.2 ความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ	2.88	0.342
4.3 การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด	2.81	0.342
4.4 การตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม	2.81	0.342
4.5 การตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอก จังหวัด	2.56	0.512

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาด้าน การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.
5. การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
5.1 การส่งเสริมการขาย	2.75	0.447
5.2 การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว	2.75	0.447
5.3 การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ	2.75	0.447
5.4 การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต	2.88	0.342
5.5 การร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิง เกษตรอื่น	2.88	0.342

หมายเหตุ 1.00-1.66 = ความต้องการน้อย 1.67-2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 = ความต้องการมาก

3.2 นักท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้เก็บข้อมูล ซึ่งมีความคิดเห็นแบ่งตามระดับความต้องการ ได้แก่ ความต้องการมาก ความต้องการปานกลาง และความต้องการน้อย นำมาเทียบค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.2.1 ความต้องการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) กิจกรรมสาธิต

(1) แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายพันธุ์พืช พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.41)

(2) การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.39)

2) การพักผ่อนในหมู่บ้าน

(1) การพักแบบรีสอร์ท พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31)

(2) การพักแบบโฮมสเตย์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.31)

(3) การพักในเรือนพัก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.02)

(4) การบริการทางที่พักในสวน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.81)

3) การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว

(1) การเยี่ยมชมสวนผลไม้ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.68)

(2) การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.46)

(3) การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.42)

4) การอบรมให้ความรู้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีด้านเกษตร

(1) การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.42)

(2) การดูแลและบำรุงไม้ผล พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.63)

(3) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.45)

(4) รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้อง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.41)

5) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์

(1) แปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.44)

(2) ของใช้ของที่ระลึกต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.26)

(3) ผลไม้สด ผักสด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57)

(4) พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57)

ตารางที่ 4.12 ความต้องการการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

ความต้องการพัฒนา กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร	นักท่องเที่ยว (n=160)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. กิจกรรมสาธิต		
1.1 แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่าย	2.47	0.571
1.2 การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร	2.37	0.615
2. การพักผ่อนในหมู่บ้าน		
2.1 การพักผ่อนแบบรีสอร์ท	2.20	0.761
2.2 การพักผ่อนแบบโฮมสเตย์	2.27	0.907
2.3 การพักผ่อนในเรือนพัก	1.97	0.809
2.4 การบริการกางเต็นท์พักในสวน	1.70	0.877
3. การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว		
3.1 การเยี่ยมชมสวนผลไม้	2.87	0.346
3.2 การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ	2.57	0.679
3.3 การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร	2.63	0.718
4. การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร		
4.1 การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล	2.50	0.630
4.2 การดูแลและบำรุงไม้ผล	2.60	0.615
4.3 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.63	0.615
4.4 รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ ถูกต้อง	2.70	0.651
5. การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์		
5.1 สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน	3.17	4.235
5.2 ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ	2.17	0.747
5.3 ผลไม้สด ผักสด	2.57	0.568
5.4 พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร	2.47	0.900

หมายเหตุ 1.00-1.66 = ความต้องการน้อย 1.67-2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 = ความต้องการมาก

3.2 ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานของนักท่องเที่ยว

3.2.1 แหล่งท่องเที่ยว

- 1) ความสะอาด/ความปลอดภัย นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.83)
- 2) ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

3.2.2 โครงสร้างพื้นฐาน

- 1) สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.61)
- 2) การคมนาคม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.58)
- 3) การสุขาภิบาล พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53)
- 4) การสื่อสาร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.48)
- 5) ลานจอดรถ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.51)
- 6) ไฟฟ้า ประปา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.67)
- 7) รถพ่วง สามล้อพ่วง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19)

ตารางที่ 4.13 ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและ โครงสร้างพื้นฐานของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวและ โครงสร้างพื้นฐานของนักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว (n=160)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. แหล่งท่องเที่ยว		
1.1 ความสะอาด/ความปลอดภัย	2.83	0.379
1.2 ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม	2.67	0.479
2. โครงสร้างพื้นฐาน		
2.1 สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ	2.63	0.718
2.2 การคมนาคม	2.60	0.675
2.3 การสุขาภิบาล	2.63	0.556
2.4 การสื่อสาร	2.50	0.630
2.5 ลานจอดรถ	2.50	0.630
2.6 ไฟฟ้า ประปา	2.67	0.547
2.7 รถพ่วง สามล้อพ่วง	2.37	0.809

หมายเหตุ 1.00-1.66 = ความต้องการน้อย 1.67-2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 = ความต้องการมาก

3.3 การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3.3.1 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

- 1) นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวของจังหวัด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.55)
- 3) การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)
- 4) การพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)

3.3.2 การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว

- 1) การบริการที่พัก พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.51)
- 2) การต้อนรับ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.63)
- 3) การบริการอาหาร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.59)
- 4) การนำชมสถานที่/กิจกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.59)
- 5) การกำหนดเงื่อนไข/ราคา พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.59)
- 6) สินค้า ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.36)
- 7) ระบบอินเทอร์เน็ต พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.35)

3.3.3 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว

- 1) บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อนญาติพี่น้อง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.35)
- 2) หนังสือพิมพ์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.22)
- 3) วารสาร/นิตยสาร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.22)
- 4) อินเทอร์เน็ต พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57)
- 5) วิทยุโทรทัศน์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.38)
- 6) วิทยุกระจายเสียง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.21)

7) วิทยุชุมชน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.24)

8) การจัดเทศกาลผลิตผลการเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.39)

9) หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.28)

3.3.4 การตลาดการท่องเที่ยว

10) การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

11) ความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

12) การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)

13) การทำตลาดร่วมกับบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.60)

14) การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจังหวัด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

3.3.5 การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) การส่งเสริมการขาย พบว่า มีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.46)

2) การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.40)

3) การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.38)

4) การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.40)

5) การร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.40)

ตารางที่ 4.14 ความต้องการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว (n=160)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว		
1.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ	2.70	0.535
1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด	2.67	0.545
1.3 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.60	0.563
1.4 การพัฒนากิจกรรมเกษตร เพื่อเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.63	0.566
2. การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว		
2.1 การบริการที่พัก	2.40	0.843
2.2 การต้อนรับ	2.70	0.483
2.3 การบริการอาหาร	2.50	0.972
2.4 การนำชมสถานที่/กิจกรรม	2.60	0.516
2.5 การกำหนดเงื่อนไข/ราคา	2.60	0.516
2.6 สินค้า ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ	1.90	0.738
2.7 ระบบอินเทอร์เน็ต	2.10	0.876
3. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว		
3.1 บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อนญาติพี่น้อง	2.30	0.675
3.2 หนังสือพิมพ์	2.20	0.632
3.3 วารสาร/นิตยสาร	2.10	0.876
3.4 อินเทอร์เน็ต	2.50	0.527
3.5 วิทยุโทรทัศน์	2.40	0.516
3.6 วิทยุกระจายเสียง	2.40	0.516
3.7 วิทยุชุมชน	2.30	0.483
3.8 การจัดเทศกาลผลิตผลการเกษตร	2.50	0.527
3.9 หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นต้น	2.30	0.949

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว (n=160)	
	เฉลี่ย	S.D.
4. การตลาดการท่องเที่ยว		
4.1 การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด	2.40	0.516
4.2 ความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ	2.60	0.516
4.3 การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด	2.60	0.516
4.4 การทำตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม	2.60	0.516
4.5 การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจังหวัด	2.67	.476
5. การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร		
5.1 การส่งเสริมการขาย	2.40	0.516
5.2 ความร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว	2.50	0.527
5.3 การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ	2.60	0.516
5.4 การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต	2.60	0.516
5.5 ความร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น ๆ	2.60	0.516

หมายเหตุ 1.00 – 1.66 = ความต้องการน้อย 1.67 – 2.33 = ความต้องการปานกลาง 2.34 – 3.00 = ความต้องการมาก

4. ข้อเสนอแนะความจำเป็นในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยว

4.1 ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้เก็บข้อมูล ซึ่งมีความคิดเห็นแบ่งตามระดับความจำเป็น ได้แก่ ความจำเป็นมาก ความจำเป็นปานกลาง และความจำเป็นน้อย นำมาเทียบค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.1.1 โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

4.1.2 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

4.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทางที่พักผ่อนห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ) พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

4.1.4 การประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

4.1.5 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

4.1.6 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.88)

4.1.7 การอบรมให้ความรู้ด้านมัลติเทคส์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

4.1.8 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)

4.1.9 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75)

4.1.10 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.94)

4.1.11 การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.81)

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะความจำเป็นในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (n=16)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา)	2.75	0.447
2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยว	2.94	0.250
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แพน ที่ ป้ายบอกทาง ที่ 2 พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ)	2.94	0.250
4. การประชาสัมพันธ์	2.94	0.250
5. การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.88	0.250
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	2.94	0.250
7. การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตร	2.81	0.403
8. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอด เทคโนโลยีและความรู้ด้าน การเกษตร	2.75	0.577
9. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้า เกษตร	2.75	0.577
10. การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรม เกษตร	2.94	0.250
11. การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ	2.81	0.403

หมายเหตุ 1.00 – 1.66 = ความจำเป็นน้อย 1.67 – 2.33 = ความจำเป็นปานกลาง 2.34 – 3.00 =
ความจำเป็นมาก

4.2 นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้เก็บข้อมูล ซึ่งมีความคิดเห็นแบ่งตามระดับความจำเป็น ได้แก่ ความจำเป็นมาก ความจำเป็นปานกลาง และความจำเป็นน้อย นำมาเทียบค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.2.1 โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.60)

4.2.2 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.60)

4.2.3 สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.51)

4.2.4 การประชาสัมพันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.58)

4.2.5 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)

4.2.6 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)

4.2.7 การอบรมให้ความรู้ด้านมรดกยุคเก่า การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53)

4.2.8 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.51)

4.2.9 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)

4.2.10 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52)

4.2.11 การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความจำเป็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.54)

ตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะความจำเป็นในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

ประเด็นข้อเสนอแนะ	นักท่องเที่ยว (n=160)	
	เฉลี่ย	S.D.
1. โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา)	2.60	0.596
2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	2.60	0.574
3. สิ่งอำนวยความสะดวก	2.51	0.654
4. การประชาสัมพันธ์	2.58	0.610
5. การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.52	0.582
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	2.53	0.603
7. การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และ การให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	2.51	0.634
8. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การ ถ่ายทอด เทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร	2.52	0.634
9. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร	2.48	0.654
10. การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรม เกษตร	2.52	0.624
11. การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ	2.54	0.592

หมายเหตุ 1.00 - 1.66 = ความจำเป็นน้อย 1.67 - 2.33 = ความจำเป็นปานกลาง 2.34 - 3.00 =
ความจำเป็นมาก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญจำแนกเป็น 3 ส่วนคือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

1.1.2 เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

1.1.3 เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.1.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในแนวทางการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 16 ราย โดยแบ่งออกเป็นแหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ได้แก่ สวนสุภัทราแลนด์ (800ไร่) สวนละไม (500ไร่) สวนบ้านเรา (100ไร่) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและผู้สูงอายุบ้านจำรุง (เป็นกลุ่ม) สวนขนาดกลาง ได้แก่ สวนลุงทองใบ (50ไร่) สวนคุณไพบลีย์ (50ไร่) สวนขนาดเล็ก เป็นสวนที่มีพื้นที่น้อยกว่า 50ไร่ ได้แก่ สวนยายดา สวนป้าหนั้น สวนผู้ใหญ่สมควร สวนแสงแดด สวนลำควน สวนผู้ใหญ่เสวต สวนคุณพิชัย สวนคุณน้อย สวนประสมทรัพย์ สวนสุปัญญา และนักท่องเที่ยว ประชากรที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 จำนวน 160 ราย

1.2.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาส่วนใหญ่

จบการศึกษาปริญญาตรี การประกอบอาชีพส่วนมากทำสวนผลไม้และการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่ การเกษตรประกอบอาชีพค้าขาย สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.75 คน รายได้จากการประกอบอาชีพ เกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 500,000 บาท รายได้จาก การประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 792,125 บาท รายได้จากการท่องเที่ยว เชิงเกษตรรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 1,648,125 บาท รายจ่ายในการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวม รายจ่ายจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 215,625 บาท รายจ่ายในการจัด กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 403,500 บาท การมีตำแหน่งทางสังคม ส่วนมากเป็น ประธานศูนย์การเรียนรู้, ประธานกลุ่มต่างๆ อสม.รองประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ, ที่ ปริญญาอบจ.ด้านไม้ผล การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร สมาชิกกลุ่มลูกค้า ชกส.และวิสาหกิจชุมชน แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทุนตัวเองและกู้ยืมเงิน เงินทุนกู้ยืมเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร กู้ชกส./สถาบันการเงิน

2) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิง เกษตร พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี สถานภาพการสมรสโสด การศึกษาส่วน ใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การประกอบอาชีพพนักงานบริษัท การเดินทางมาท่องเที่ยวนิยม เดินทางไป-กลับวันเดียวถ้ามีการพักค้างเลือกที่พักราคาถูก แบบรีสอร์ท การบริการต้องการบริการ ด้านอาหารพื้นเมือง/พื้นบ้าน ผู้มาท่องเที่ยวได้รับข้อมูลอินเทอร์เน็ต สิ่งที่น่าสนใจเกษตรปลอด สารพิษ เคยท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 1 – 3 ครั้ง สถานที่ที่น่าสนใจที่จะเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์/ธรรมชาติ วัตถุประสงค์หลักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่การพักผ่อน ความคิดเห็น เกี่ยวกับหน่วยงานระดับใดควรมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.)

1.2.2 การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตร เฉลี่ยเกษตรกรจัด กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาน 8.06 ปี ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรร้อยละ 100 เปิด สวนผลไม้ให้ชม สมาชิกที่ช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร เฉลี่ยมีคนช่วยเหลือ 4.31 คน การจ้าง แรงงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้ประกอบการท่องเที่ยวแหล่งใหญ่ เฉลี่ยการจ้างแรงงาน 17.88 คนการ เปิดบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนมากให้บริการเฉพาะฤดูกาล ส่วนน้อยที่จะให้บริการตลอดปี แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีบริการสาธิต มีบริการมัคคุเทศก์ การบริการอาหาร การบริการที่พัก การ จำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป การรักษาความปลอดภัย มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับ สถานที่ท่องเที่ยวอื่น มีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการ จัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรมีบทบาท

มากที่สุด ในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือหน่วยงานระดับท้องถิ่น (อบต.,เทศบาล, อบจ.) หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การเชื่อมโยงด้านการตลาด การเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้มีความคิดเห็นควรผลผลิตทางการเกษตร กระบวนการผลิต วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแปรรูปผลผลิตเกษตร จังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านผลไม้ ร้อย รสชาติ และคุณภาพดี แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ สวยงาม อาหารพื้นบ้านอร่อย ระยะเวลาไม่ไกลจากกรุงเทพ ผลผลิตด้านแปรรูป, วิถีชีวิตชุมชน

1.3 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1.3.1 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่ง

ท่องเที่ยว ที่ได้ทำการศึกษาพบว่าความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามาก ได้แก่

1) **กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร** ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้านได้แก่ 1) การเชื่อมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตรและการเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ 2) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ คือ สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน ผลไม้สด ผักสด ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ และพันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร 3) การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร คือ การดูแลและบำรุงไม้ผล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รูปแบบกิจกรรมเกษตรเช่นวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้องและการขยายไม้พันธุ์ไม้ผล 4) กิจกรรมสาธิต คือ การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตรและแปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่าย

2) **แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน** ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้านได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว คือ ความสะอาด/ความปลอดภัยและภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม 2) โครงสร้างพื้นฐาน คือ สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นแผนที่ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ การคมนาคม การสื่อสาร ไฟฟ้า ประปา และลานจอดรถ

3) **การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว** ได้แก่

(1) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(2) การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การขายการท่องเที่ยวผ่าน อินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ การส่งเสริมการขาย การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยวและการขายผ่านสื่อ

(3) การตลาดการท่องเที่ยว คือ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ภายในจังหวัด ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยว อื่นๆ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด การตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม และการตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัด

(4) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว คือ การต้อนรับ สินค้า ของที่ระลึก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไข/ราคา และการบริการที่พัก) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว คือ อินเทอร์เน็ต หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด วิทยุ โทรทัศน์ บุคคลทั่วไปเช่น เพื่อน ญาติ พี่น้อง หนังสือพิมพ์ การจัดเทศกาลผลผลิตการเกษตร วารสาร/นิตยสาร วิทยุกระจายเสียงและวิทยุชุมชน

1.3.2 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว ที่ได้ ทำการศึกษาพบว่าความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความสำคัญและความจำเป็นที่ต้อง ได้รับการพัฒนามาก ได้แก่

1) **กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร** ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการ พัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) การเชื่อมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษและการเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร 2) การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร คือ การดูแลและบำรุงไม้ผล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรการขายไม้พันธุ์ไม้ผลและ รูปแบบกิจกรรมเกษตรเช่นวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ ถูกต้อง 3) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ คือ ผลไม้สด ผักสด สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่ม แม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน ผลไม้สด ผักสด และพันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร 4) กิจกรรมสาธิต คือ แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายและการสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร

2) **แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน** ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความ ต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว คือ ความสะอาด/ความปลอดภัยและภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม 2) โครงสร้างพื้นฐาน คือ สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นแผนที่ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ การคมนาคม การสุขภาพบาล ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา และการสื่อสาร

3) **การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว** ได้แก่

(1) การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การส่งเสริมการขาย การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ และการขายผ่านสื่อ

(2) การตลาดการท่องเที่ยว คือ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด การตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัดและการตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม

(3) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(4) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวคือ การต้อนรับ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไข/ราคา และการบริการที่พัก

1.4 ข้อเสนอแนะจำเป็นในแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ผลการศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก 11 ด้านเรียงจากลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ) การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การกำหนดเงื่อนไข/ค่าบริการ โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร

2) ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว ที่ได้ทำการศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมาก 11 ด้านเรียงจากลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การกำหนดเงื่อนไข/ค่าบริการ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ) และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว

**2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวและสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของ
ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว** พบว่า เพศชายและหญิงเท่ากัน ซึ่งแตกต่างกับปรีชา เจียรนัย (2547)
สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประกอบ
อาชีพทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) และ
บางส่วนเป็นสวนผสมซึ่งสวนผลไม้ของเกษตรกรแต่ละรายจะมีจุดเด่นและจุดขายที่แตกต่างกัน จึง
ได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ให้ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านการปฏิบัติดูแลรักษา การ
ปรับปรุงคุณภาพ รวมไปถึงผลผลิตที่ให้บริการจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการแหล่งท่อง
เที่ยวเชิงเกษตรเปิดการท่องเที่ยวเฉลี่ย 8.06 ปี รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เฉลี่ย
1,648,125 บาท ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร เปิดสวนผลไม้ให้ชมและการเปิด
บริการส่วนมากจะเปิดบริการเฉพาะฤดูกาล ประเภทบริการจะมีการสาธิต มีมีคฤเทศก์ การบริการ
อาหาร การบริการที่พัก การจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป การรักษาความปลอดภัย มีการ
เชื่อมโยงเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น มีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน ด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการจัดอบรมให้แก่พนักงาน ความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่ควรมีบทบาทมาก
ที่สุดในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือระดับท้องถิ่น (อบต.เทศบาล อบจ.) หน่วยงานควร
สนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ การเชื่อมโยงด้าน
การตลาด มีการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
เกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้ คือ ผลผลิตทางการเกษตร กระบวนการผลิต วิถี
ชีวิตความเป็นอยู่ การแปรรูปผลผลิตเกษตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวจังหวัด
ระยองส่วนใหญ่เห็นว่าผลไม้อร่อย ธรรมชาติ และคุณภาพและรองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีความ
พร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงาม อาหารพื้นบ้านอร่อย และ
ระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ

**2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวและสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของ
นักท่องเที่ยว** พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) สถานภาพส่วน
ใหญ่โสด ซึ่งแตกต่างกับปรีชา เจียรนัย (2547) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี อาชีพส่วน

ใหญ่ คือ พนักงานบริษัทแตกต่างกับประพัทธ์ชัย ไชยนอก (2553) ที่ได้ศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ระยะเวลาที่มาเที่ยวที่นิยม คือ เดินทางไปกลับเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) สถานที่พักผ่อนที่สนใจมากที่สุดคือ รีสอร์ท สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพราะกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทรองลงมาข้าราชการและธุรกิจส่วนตัว ส่วนมากต้องการบริการอาหารพื้นเมือง/พื้นบ้าน การได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนมากรับมาจากอินเทอร์เน็ต รองลงมาญาติ พี่น้อง เพื่อน สิ่งนักท่องเที่ยวสนใจไปเที่ยวคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ รองลงมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนมากมาเพื่อพักผ่อน รองลงมาคือการซื้อผลิตภัณฑ์และของที่ระลึกซึ่งแตกต่างกับมนตรี เรืองพันธ์ (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวเกษตร เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนมาก คือ เพื่อความเพลิดเพลิน หน่วยงานที่ควรมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ หน่วยงานระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.)

2.2 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว

2.2.1 ด้านกิจกรรมสาธิต โดยรวบรวมความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายและการสาธิตการแปรรูปผลผลิต สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก

2.2.2 ด้านการพักผ่อนในหมู่บ้าน โดยรวบรวมความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก

2.2.3 ด้านการเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ รองลงมา คือ การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร และการเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ

2.2.4 ด้านการอบรมให้ความรู้ภูมิปัญญาเทคโนโลยีด้านการเกษตร มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การดูแลและบำรุงไม้ผล รองลงมา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้อง ตามลำดับ สอดคล้องกับ อร สีแพร อ้างถึงในปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาด้านอุปสงค์ทางการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร พบว่า เทคโนโลยีการเกษตรคือสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสและรับรู้ นอกเหนือจาก ความสวยงามของสถานที่ วิถีชีวิต

2.2.5 ด้านการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนา อยู่ในระดับมาก คือ สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน รองลงมาคือ ผลไม้ผักสด ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร สอดคล้องกับ ปรีชา เจริญ (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเกษตร จังหวัดนครนายก

2.2.6 ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ ความสะอาด/ความปลอดภัย ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด

2.2.7 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ การคมนาคมและการสื่อสาร รองลงมาคือ ไฟฟ้า ประปา และรถพ่วง สามล้อพ่วง การสุขาภิบาล ลานจอดรถ ตามลำดับ สอดคล้องกับมนตรี เรืองพันธ์ (25245) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก การคมนาคม การสุขาภิบาลชุมชน ไฟฟ้าและประปา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรในจังหวัดนครนายก

2.2.8 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสอดคล้องกับมนตรี เรืองพันธ์ (2545) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก พบว่า นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวและการพัฒนาท่องเที่ยวของรัฐเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับมาก

2.2.9 การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การต้อนรับและระบบอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ สินค้า ของที่ระลึก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไขราคาและการบริการที่ปฏิบัติตามลำดับสอดคล้องกับสอดคล้องกับปรีชา เจริญ (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเกษตร จังหวัดนครนายก พบว่า การบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นต้องพัฒนามากอันดับหนึ่งคือ การต้อนรับ รองลงมาคือ ที่พัก การนำชม อาหาร เงื่อนไขราคาและสินค้า ของที่ระลึกตามลำดับ

2.2.10 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท.อปท. สำนักงาน

เกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อน ญาติ พี่น้อง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การจัดเทศกาลผลไม้ วารสาร/นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน สอดคล้องกับมนตรี เรื่องพันธ (2545) ที่ศึกษาพบว่า สื่อที่มีอิทธิพลมากต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว คือการจัดงานเทศกาล โทรทัศน์ บุคคลทั่วไป วารสาร/นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ เพราะสื่อต่างๆเหล่านี้ในภาวะปัจจุบันเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงบุคคลทุกระดับ

2.2.11 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัดและความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ รองลงมาคือ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัดและการทำตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัด สอดคล้องกับปรีชา เจริญชัย (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก

2.2.12 ด้านการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การขยายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ตและการร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ รองลงมาคือ การส่งเสริมการขายและการร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยวและการขยายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ สอดคล้องกับปรีชา เจริญชัย (2547) ที่ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากในด้านธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือ ด้านการส่งเสริมการขายและการร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว

2.3 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว

2.3.1 ด้านกิจกรรมสาธิต โดยรวบรวมความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายและการสาธิตการแปรรูปผลผลิต สอดคล้องมนตรี เรื่องพันธ (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตรในจังหวัดนครนายก พบว่าปัจจัยการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเกษตรมีอิทธิพลมากและการสาธิตถ่ายทอดความรู้มีอิทธิพลมากเป็นอันดับรองจากการต้อนรับ

2.3.2 ด้านการพักผ่อนในหมู่บ้าน โดยรวบรวมความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การพักแบบรีสอร์ทและการพักแบบโฮมสเตย์ รองลงมาคือ การพักในเรือนพักและการบริการทางเดินที่ในสวนตามลำดับสอดคล้องกับการบริษัทคอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดิเวลลอปเม้นท์ จำกัด อ้างอิงปรีชา เจริญชัย (2547) ที่ได้เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก พบว่า ผู้มาเที่ยวส่วนใหญ่ เดินทางไปกลับ มีการพักผ่อนน้อย ทำให้การพัฒนาในด้านนี้ยังมีน้อย

2.3.3 ด้านการเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ รองลงมา คือ การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ และการเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร ตามลำดับซึ่งแตกต่างกับปรีชา เจียรนัย (2545) ได้ศึกษาพบว่าด้านการแสดงสินค้าหรือสาธิตมีความจำเป็นต้องพัฒนาปานกลางคือ การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร รองลงมา คือการรวบรวมพันธุ์พืช พืชสวยงามจำหน่าย การสาธิตหัตถกรรมเกษตร และแปลงสาธิตพืชหรือพันธุ์พืชสวยงาม

2.3.4 ด้านการอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านการเกษตร มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การดูแลและบำรุงไม้ผลและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รองลงมา การขยายไม้พันธุ์ ไม้ผลและรูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้อง ตามลำดับ สอดคล้องกับ อร สีแพร อ้างถึงในปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาด้านอุปสงค์ทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า เทคโนโลยีการเกษตรคือสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสและรับรู้ นอกเหนือจากความสวยงามของสถานที่วิถีชีวิต

2.3.5 ด้านการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ ผลไม้ ผักสด รองลงมาคือ สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพรและมีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเกษตร จังหวัดนครนายก พบว่า ด้านการจำหน่ายสินค้า/ผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องพัฒนามากคือ สินค้าแปรรูป ผลผลิตเกษตร พัฒนามาก รองลงมาคือ สินค้าหัตถกรรมเกษตร ผลไม้สด ผักสด พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก สมุนไพรและของที่ระลึก

2.3.6 ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ ความสะอาด/ความปลอดภัย รองลงมาคือ ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือ ต้องการพักผ่อน และความเพลิดเพลินนั่นคือ ภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อมต้องดี ความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว ในส่วนของความปลอดภัยพบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีบริการรักษาความปลอดภัยอยู่แล้ว

2.3.7 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ รองลงมาคือ การคมนาคม การสุขาภิบาล ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา และการสื่อสาร ตามลำดับและมีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางคือ รถพ่วง สามล้อพ่วง สอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษา

พบว่า ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น แผนที่ ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ รองลงมาคือ ลานจอดรถ การสุขาภิบาลชุมชน การคมนาคม ไฟฟ้า และประปา และสื่อสาร

2.3.8 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเกษตร จังหวัดนครนายก พบว่า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก รองลงมาคือ นโยบายของรัฐ การพัฒนาหน่วยงานที่รับผิดชอบ การพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อเสริมทรัพยากรการท่องเที่ยวและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะการกำหนดนโยบายและด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาในการบริหารภาครัฐในปัจจุบันมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ด้านนโยบายและด้านยุทธศาสตร์ การกำหนดแนวทางและเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนต้องสามารถผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่วางไว้ได้อย่างบังเกิดผล

2.3.9 การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การต้อนรับ รองลงมาคือ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไข/ราคา การบริการที่พัก สินค้า ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่างๆ และระบบอินเทอร์เน็ตตามลำดับสอดคล้องกับสอดคล้องกับปรีชา เจียรนัย (2547) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเกษตร จังหวัดนครนายก พบว่า การบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นต้องพัฒนามากอันดับหนึ่งคือ การต้อนรับ รองลงมาคือ ที่พัก การนำชม อาหาร เงื่อนไข/ราคาและสินค้า ของที่ระลึกตามลำดับ

2.3.10 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือหน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท. สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต การจัดเทศกาลผลไม้ วิทยุโทรทัศน์ บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อนญาติ พี่น้อง และมีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง คือ วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง สอดคล้องกับมนตรี เรืองพันธ์ (2545) ที่ศึกษาพบว่า สื่อที่มีอิทธิพลมากต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว คือการจัดเทศกาลผลไม้ โทรทัศน์ บุคคลทั่วไป วารสาร/นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ เพราะสื่อต่างๆเหล่านี้ในภาวะปัจจุบันเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงบุคคลทุกระดับ

2.3.11 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว มีระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด รองลงมาคือ ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัดและของดีจังหวัด การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัดและการทำตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่านักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้วสนใจที่จะไปท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล โบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม

2.3.12 ด้านการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับความจำเป็นที่ต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การส่งเสริมการขาย รองลงมาคือ การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ตและการร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆและการขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ ตามลำดับสอดคล้องกับบริชา เจริญชัย (2547) ที่ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากในด้านธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือ ด้านการส่งเสริมการขายและการร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต มากที่สุด นั่นแสดงว่าการขายผ่านสื่อต่างๆจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา

2.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การศึกษาพบว่าประชากรเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ตามลำดับดังนี้

2.4.1 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกชัดเจนว่าตำแหน่งใดที่สามารถเข้าไปได้หรือไม่ได้ และหรือ ห้ามปีนห้ามขึ้น อันตรายเนื่องจากอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ จากผลไม้ร่วงใส่ หรือตกต้นไม้ได้

2.4.2 สิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีป้ายบอกชัดเจน มีที่จอดรถสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และมีความปลอดภัย

2.4.3 การประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น ททท. อปท.และสำนักงานเกษตรจังหวัด ควรมีการประชุมเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างผู้ประกอบการต่างๆและจัดแสดงสินค้าของสวนท่องเที่ยวเชิงเกษตรก่อนการเปิดสวน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน หรือกำหนดมาตรฐานให้ได้เหมือนหรือใกล้เคียงกันให้มากที่สุด และยังสามารถที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้

2.4.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ชุมชนใกล้เคียงที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีส่วนร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้วยเช่นการขายผลผลิต

ผลไม้สดให้กับผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยกัน ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าไปมีบทบาท และเป็นผู้ประสานงานด้วย

2.4.5 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร ควรมีการสนับสนุนงบประมาณ ได้แก่ การทำแผ่นพับ ป้าย การประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ วิทยุ เป็นต้น

2.4.6 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว ให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งท้องถิ่น รัฐ และเอกชน รวมไปถึงชุมชนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นในทุกสื่อ เพื่อเป็นการส่งเสริมการขาย และภาครัฐต้องเข้ามาเป็นสื่อกลาง ในการร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว สอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร(2547:8-28) อ่างในปรีชา เจียรนัย ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านการตลาด การจำหน่ายสินค้าและบริการ การกำหนดราคา แนวทาง วิธีการประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวในเชิงท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ได้มาสัมผัสกิจกรรมของเกษตรกร

2.4.7 การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้นในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรมีการอบรมให้ความรู้ด้านการบริการและการต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

2.4.8 การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและเครือข่าย รวมทั้งภาครัฐที่ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทุกจุด ควรร่วมมือกันกำหนดราคาให้เป็นมาตรฐาน และไม่ควรถูกกำหนดราคาต่ำเกินไป ควรดูตามสถานการณ์ราคาผลไม้และสภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวด้วยว่ามีการบริการเพิ่มเติมด้านใดบ้าง ทั้งนี้ถ้าการกำหนดราคาเดียวกันอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบกัน เพราะบริบทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

2.4.9 โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) ควรมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งสายหลักและสายรอง ที่จะไปสู่ท่องเที่ยวให้สะดวกสบายกว่านี้สอดคล้องกับมนตรี เรื่องพันธ (2545) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดนครนายก และรัฐต้องช่วยเหลือในระดับมาก

2.4.10 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร แหล่งท่องเที่ยวการเกษตรบางแห่ง เป็นศูนย์เรียนรู้ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ควรจัดทำแผนกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ตามสภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

2.4.11 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร ควรมีการจัดฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตเกษตรให้ได้มาตรฐาน เช่น การแปรรูปทุเรียน ได้แก่ ทุเรียนทอด และทุเรียนกวน มังคุดกวน สับปะรดกวน

2.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว จากศึกษาการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ตามลำดับดังนี้

2.5.1 โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) ควรมีการจัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ชัดเจนเพื่อสะดวกในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2.5.2 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สอดคล้องการศึกษารายงานว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.3 การประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการให้ต่อเนื่องและมากขึ้นทุกกิจกรรม ทั้ง โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สอดคล้องการศึกษารายงานที่พบว่ากลุ่มเป้าหมายคือนักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่จากอินเทอร์เน็ต

2.5.4 การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ ควรมีการกำหนดราคาการเข้าชมทุกแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นราคาเดียวสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2547) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่า การกำหนดราคา แนวทาง รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวในเชิงท่องเที่ยวธุรกิจเกษตร ได้มาพบสัมผัสกิจกรรมของเกษตรกร

2.5.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้องร่วมมือกันดูแลสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพธรรมชาติให้มากที่สุด ท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมเข้ามาดูแลเรื่องความสะอาด และในด้านกิจกรรมให้บริการ ควรมีกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจโดยได้จากการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแล้วพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้อง

2.5.6 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้ภาครัฐเพิ่มบทบาทให้การสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ

2.5.7 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้องจัดทำขั้นตอนกิจกรรมต่างให้ชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษารายงานว่านักท่องเที่ยวต้องการพัฒนาด้านการขยายพันธุ์ไม้ผล การดูแลรักษา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

2.5.8 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนทุกด้าน

2.5.9 สิ่งอำนวยความสะดวก (แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ ลานจอดรถ) ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเช่น ทำแผนที่ภายในแหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับจุดท่องเที่ยวแต่ละจุดให้ชัดเจน ห้องน้ำสาธารณะสอดคล้องกับมนตรี เรื่องพันธ์ (2545) ที่ได้ศึกษา

พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก

2.5.10 การอบรมให้ความรู้ด้านมัลติเทคโนโลยี การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมเกี่ยวกับการบริการและการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.5.11 การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร ผู้ประกอบการควรความแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจในขั้นตอนการแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อพิจารณานำมาเสนอแนะ 2 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 เพื่อการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ท้องถิ่น รัฐและเอกชน ควรร่วมกันในลักษณะบูรณาการในการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระยอง มีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ค่อนข้างพร้อม และหลากหลายอยู่แล้ว เพียงแต่พัฒนาปรับปรุงปัจจัยเสริมอื่นๆเช่น สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเช่น ป้ายบอกทาง ลานจอดรถ ห้องน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน เน้นการประชาสัมพันธ์ ด้านการตลาด ด้านการสร้างเครือข่ายท่องเที่ยว ด้านพัฒนาความรู้ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านกิจกรรมเกษตร และมาตรฐานสินค้า ทั้งสดและแปรรูป

3.1.2 เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง ควรร่วมมือกันกำหนดแนวทาง แผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำให้แต่ละหน่วยงานหรือกลุ่ม องค์กร รับผิดชอบและตระหนักในภารกิจที่ต้องดำเนินการ ทำให้สามารถกำหนดแผนโครงการ งบประมาณ รวมทั้งบุคลากรที่จะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้สอดคล้องและสนับสนุนกัน ทำให้สามารถดำเนินการประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ไม่ยากจากข้อมูลการวิจัยนี้สามารถบ่งบอกแนวทางความต้องการพัฒนา และกิจกรรมต่างๆที่จะต้องปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.1.3 เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดระยอง ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัด ในด้านต่างๆ เช่น ด้านกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านแหล่งท่องเที่ยวและ โครงสร้าง

พื้นฐาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และด้านประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 3.2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ
- 3.2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเปิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งใหม่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเกษตร (2557). เกษตรกรคลื่นลูกใหม่. สืบค้นจาก

<http://www.newwavefarmer.com>

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
(www.kmitt.ac.th/agritech/ ค้นคืนวันที่ 27 ตุลาคม 2557).

ชุติมา วิวัฒน์ภัทรกุล.(2554).การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเลย.(การศึกษานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น.

สำนักงานจังหวัดระยอง (2557) ประวัติจังหวัดระยอง ค้นคืนวันที่ 27 พฤศจิกายน 2557

จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/>:

ธินิกานต์ ประไกรวัน (2549).การพัฒนาการจัดการสวนเกษตรสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา สวนยอ "รอยัล ทropic" มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นงเยาว์ พรหมประสิทธิ์.(2556).แนวทางพัฒนาทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา.(วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา,สงขลา.

นาฏสุดา เขมณะสิริ. (2555). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กาญจนบุรี: สำนักพิมพ์ฟิกส์เซ็นเตอร์.

บริษัท คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์จำกัด (2547)“รายงานแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดนครนายก”จังหวัดนครนายก

ปรีชา เจียรนัย. (2547). แนวทางพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก.(วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต.ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,นนทบุรี.

ปริญนันท์ สิทธิจินดา. (2553).การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร-วัฒนธรรมโดยมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลตะปอน อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี.

ปองพล ชวัลหทัยกุล ชัชฎารัตน์ มุกดา และวศิรินทร์ วารีเสวตสุวรรณ .(2550) .ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

- มนตรี เรืองพันธ์. (2546). *ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร ในจังหวัดนครนายก*. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต. ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- วิภารัตน์ สุราลัย. (2556). *แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. (การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วัฒนา มโนรัตน์. (2552). *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรณีศึกษาชุมชนบ้านฝึมด อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- วันทนา จิมบ้านดอน (2552). *การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ราณี อธิชัยกุล. (2556). *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สวนละไม (ระยอง) (ม.ป.ป.). *อาณาจักรไม้ผล ท่ามกลางขุนเขา* [แผ่นพับ]. (ม.ป.ท.)
- สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง. (2557). *แบบสำรวจข้อมูลท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดระยอง ปี 2557* สืบค้นวันที่ 20 มกราคม 2558 จาก : <http://agrotourism.doae.go.th/>
- สำนักงานสถิติจังหวัดระยอง. (2558). *ข้อมูลจังหวัดระยอง*. สืบค้นที่ 20 มีนาคม 2558 จาก http://rayong.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=540
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก. สืบค้นที่ 20 มีนาคม 2558 จาก www.eastosm.com.
- สำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว. *คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร*. กรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นที่ 1 กันยายน 2558 จาก <http://newdot2.samartmultimedia.com/home/details/11/7/212>

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1
สำหรับผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือผู้เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือผู้เกี่ยวข้อง
 - ตอนที่ 2 การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ตอนที่ 3 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้
3. ผู้วิจัยขอความกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงหรือตามความเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อที่จะนำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้

นางมาริน สมคิด

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือผู้เกี่ยวข้อง

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง A1
2. อายุ.....ปี A2
3. สถานภาพสมรส () 1 โสด () 2 สมรส () 3 หม้าย/หย่า/ร้าง A3
4. ระดับการศึกษา A4
 - () 1 ไม่ได้เรียนหนังสือ () 2 ประถมศึกษา
 - () 3 มัธยมศึกษาตอนต้น () 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 - () 5 อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า () 6 ปริญญาตรี/เทียบเท่า
 - () 7 สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....
5. การประกอบอาชีพการเกษตรของครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () 5.1 ทำนา () 5.2 ทำสวนผลไม้ A51 A52
 - () 5.3 ทำสวนไม้ดอก/ไม้ประดับ () 5.4 ทำไร่นาสวนผสม A53 A54
 - () 5.5 ปลูกพืชผัก () 5.6 แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร A55 A56
 - () 5.7 เลี้ยงสัตว์ () 5.8 อื่น ๆ (ระบุ)..... A57 A58
6. การประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตรของครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () 6.1 รับราชการ () 6.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ A61 A62
 - () 6.3 ค้าขาย () 6.4 รับจ้าง A63 A64
 - () 6.5 อื่น ๆ (ระบุ)..... A65
7. สมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน A7
8. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรบาท/ปี A8
(ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)
9. รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรรวม.....บาท/ปี A9
10. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....บาท/ปี A10
11. รายจ่ายในการประกอบอาชีพการเกษตรบาท/ปี A11
(ไม่รวมรายจ่ายจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร)
12. รายจ่ายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....บาท/ปี A12
13. การมีตำแหน่งทางสังคม
 - () 13.1 กำนัน () 13.2 ผู้ใหญ่บ้าน A131 A132
 - () 13.3 ปราชญ์ชาวบ้าน () 13.4 สมาชิกอบต. A133 A134
 - () 13.5 อื่นๆ (ระบุ)..... A135

14. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 14.1 กลุ่มเกษตรกร	☐ 14.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	A141	A142
☐ 14.3 สหกรณ์การเกษตร	☐ 14.4 กลุ่มสมาชิกลูกค้า ธกส.	A143	A144
☐ 14.5 ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	☐ 14.6 กองทุนหมู่บ้าน	A145	A146
☐ 14.7 วิสาหกิจชุมชน	☐ 14.8 อื่นๆ (ระบุ).....	A147	A148

15. แหล่งเงินทุนในการทำการเกษตร

A15

☐ 1) ทุนของตนเองทั้งหมด	☐ 2) ทุนตัวเองและกู้ยืมเงิน
☐ 3) กู้ยืมเงินทั้งหมด	

ถ้ามีการกู้ยืมเงิน แหล่งเงินกู้ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 15.1 ธ.ก.ส./สถาบันการเงิน	☐ 15.2 สหกรณ์การเกษตร	A151	A152
☐ 15.3 กลุ่มเกษตรกร	☐ 15.4 กองทุนต่างๆ	A153	A154
☐ 15.5 อื่นๆ (ระบุ).....			A155

ตอนที่ 2 การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรมานาน.....ปี	B1		
2. ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
☐ 2.1 เปิดสวนผลไม้ให้ชม	☐ 2.2 โฮมสเตย์	B21	B22
☐ 2.3 รีสอร์ท	☐ 2.4 อื่น ๆ (ระบุ).....	B23	B24
3. แรงงานในการดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			
☐ 3.1 สมาชิกในครัวเรือน จำนวนคน	B31		
☐ 3.2 การจ้างแรงงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร	B32		
☐ 1) ไม่มีการจ้างแรงงาน	☐ 2) มีการจ้างแรงงาน		
ถ้ามีการจ้างแรงงาน จำนวน.....คน	B321		
4. การเปิดบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	B4		
☐ 1) เปิดบริการตลอดทั้งปี	☐ 2) เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล		

5. สถานที่ท่องเที่ยวของท่าน มีการบริการต่างๆ ต่อไปนี้

ประเภทของการบริการ		มี	ไม่มี	
5.1	การสาธิต			B51
5.2	มัคคุเทศก์/ผู้นำชม			B52
5.3	การบริการอาหาร			B53
5.4	การบริการที่พัก			B54
5.5	การจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูป			B55
5.6	การจัดหน่วยบริการรักษาความปลอดภัย			B56
5.7	การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น			B57
5.8	การให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร			B58
5.9	การจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน			B59
5.10	อื่น ๆ ระบุ			B510

6. หน่วยงานระดับใดที่ควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด B6

- () 1 ระดับท้องถิ่น (อบต.,เทศบาล,อบจ.) () 2 ระดับอำเภอ/จังหวัด
() 3 ระดับประเทศ (รัฐบาล)

7. หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 7.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ B71
() 7.2 การเชื่อมโยงด้านการตลาด B72
() 7.3 การเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ
เช่น รีสอร์ท โฮมสเตย์ ร้านอาหาร โรงงานอุตสาหกรรม หน่วยงานราชการอื่น ๆ B73
() 7.4 อื่นๆ (ระบุ)..... B74

8. การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้ ควรได้แก่อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 8.1 ผลผลิตทางการเกษตร B81
() 8.2 กระบวนการผลิต (เช่น การผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ หรือการเกษตรปลอดสารพิษ) B82
() 8.3 วิถีชีวิตความเป็นอยู่ B83
() 8.4 การแปรรูปผลผลิตเกษตร B84
() 8.5 อื่นๆ (ระบุ)..... B85

9. จังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 9.1 ผลไม้อร่อย ธรรมชาติ และคุณภาพดี
- () 9.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- () 9.3 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงาม
- () 9.4 อาหารพื้นบ้านอร่อย
- () 9.5 อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร				
1.1	กิจกรรมสาธิต				
1.1.1	แปลงรวบรวมพันธุ์พืช และจำหน่ายพันธุ์พืช				C111
1.1.2	การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร				C112
1.1.3	อื่น ๆ ระบุ				C113
1.2	การพักผ่อนในหมู่บ้าน				
1.2.1	การพักผ่อนบรีสอร์ต				C121
1.2.2	การพักผ่อนโฮมสเตย์				C122
1.2.3	การพักผ่อนในเรือนพัก				C123
1.2.4	การบริการทางเดินที่พักในสวน				C124
1.2.5	อื่น ๆ ระบุ				C125
1.3	การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว				
1.3.1	การเยี่ยมชมสวนผลไม้				C131
1.3.2	การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ				C132
1.3.3	การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร				C133
1.3.4	อื่น ๆ ระบุ				C134
1.4	การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร				
1.4.1	การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล				C141
1.4.2	การดูแลและบำรุงไม้ผล				C142

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1.4.3	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร				C143
1.4.4	รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้อง				C144
1.4.5	อื่น ๆ ระบุ				C145
1.5	การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์				
1.5.1	สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน				C151
1.5.2	ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ				C152
2.1.2	ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม				C212
2.1.3	อื่น ๆ ระบุ				C213
2.2	โครงสร้างพื้นฐาน				
2.2.1	สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ				C221
2.2.2	การคมนาคม				C222
2.2.3	การสุขาภิบาล				C223
2.2.4	การสื่อสาร				C224
2.2.5	ลานจอดรถ				C225
2.2.6	ไฟฟ้า ประปา				C226
2.2.7	รถพ่วง สามล้อพ่วง				C227
2.2.8	อื่นๆ ระบุ				C228
3.	การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว				
3.1	การส่งเสริมการท่องเที่ยว				
3.1.1	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ				C311
3.1.2	ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวของจังหวัด				C312
3.1.3	การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				C313
3.1.4	การพัฒนากิจกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				C314
3.1.5	อื่นๆ ระบุ				C315

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.2	การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว				
3.2.1	การบริการที่พัก				C321
3.2.2	การต้อนรับ				C322
3.2.3	การบริการอาหาร				C323
3.2.4	การนำชมสถานที่/กิจกรรม				C324
3.2.5	การกำหนดเงื่อนไข/ราคา				C325
3.2.6	สินค้าของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ				C326
3.2.7	ระบบอินเทอร์เน็ต				C327
3.2.8	อื่นๆ ระบุ				C328
3.3	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว				
3.3.1	บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อนญาติพี่น้อง				C331
3.3.2	หนังสือพิมพ์				C332
3.3.3	วารสาร/นิตยสาร				C333
3.3.4	อินเทอร์เน็ต				C334
3.3.5	วิทยุโทรทัศน์				C335
3.3.6	วิทยุกระจายเสียง				C336
3.3.7	วิทยุชุมชน				C337
3.3.8	การจัดเทศกาลผลิตผลการเกษตร				C338
3.3.9	หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นต้น				C339
3.3.10	อื่นๆ ระบุ				C3310
3.4	การตลาดการท่องเที่ยว				
3.4.1	การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด				C341
3.4.2	ความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง กับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ				C342
3.4.3	การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด				C343

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.4.4	การทำตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม				C344
3.4.5	การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจังหวัด				C345
3.4.6	อื่นๆ ระบุ				C346
3.5	การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร				
3.5.1	การส่งเสริมการขาย				C351
3.5.2	การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว				C352
3.5.3	การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ				C353
3.5.4	การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต				C354
3.5.5	การร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น ๆ				C355
3.5.6	อื่นๆ ระบุ				C356

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา)				D1
2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว				D2
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ)				D3
4. การประชาสัมพันธ์				D4
5. การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				D5
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน				D6
7. การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร				D7
8. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร				D8
9. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร				D9

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
10. การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร				D10
11. การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ				D11
12. อื่นๆ (ระบุ)				D12
1)				
2)				

ขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2
สำหรับนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ตอนที่ 2 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้
3. ผู้วิจัยขอความกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงหรือตามความเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไป และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์นี้

นางมาริน สมคิด

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง	A1
2. อายุ.....ปี	A2
3. สถานภาพสมรส () 1 โสด () 2 สมรส 3 () หม้าย/หย่า/ร้าง	A3
4. ระดับการศึกษา	A4
() 1 ไม่ได้เรียนหนังสือ () 2 ประถมศึกษา	
() 3 มัธยมศึกษาตอนต้น () 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	
() 5 อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า () 6 ปริญญาตรี/เทียบเท่า	
() 7 สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....	
5. การประกอบอาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
() 5.1 เกษตรกร () 5.2 ข้าราชการ	A51 A52
() 5.3 พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 5.4 พนักงานบริษัท	A53 A54
() 5.5 ธุรกิจส่วนตัว () 5.6 นักศึกษา/นักเรียน	A55 A56
() 5.7 อื่นๆ (ระบุ).....	A57
6. นิยมการเดินทางมาท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
() 6.1 เดินทางไป-กลับในวันเดียว () 6.2 พักค้างคืน	A61 A62
() 6.3 อื่นๆ (ระบุ).....	A63
6.2.1 ถ้าพักค้าง นิยมพักค้างที่พักแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
() 6.2.1.1 โฮมสเตย์ () 6.2.1.2 โรงแรม	A6211 A6212
() 6.2.1.3 รีสอร์ท () 6.2.1.4 บ้านญาติ/เพื่อน	A6213 A6214
() 6.2.1.5 อื่น ๆ (ระบุ).....	A6215
6.2.2 สถานที่พักค้างคืน ท่านต้องการบริการอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
() 6.2.2.1 อาหารพื้นเมือง/พื้นบ้าน	A6221
() 6.2.2.2 การบริการอินเทอร์เน็ต	A6222
() 6.2.2.3 การบริการการนวดแบบแพทย์แผนไทย	A6223
() 6.2.2.4 สิ่งอำนวยความสะดวก (ระบุ).....	A6224
7. การได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
() 7.1 อินเทอร์เน็ต () 7.2 ญาติ พี่น้อง เพื่อน	A71 A72
() 7.3 วิทยุโทรทัศน์ () 7.4 วิทยุกระจายเสียง	A73 A74
() 7.5 หนังสือพิมพ์ () 7.6 วารสาร	A75 A76

- () 7.7 การประชาสัมพันธ์ของจังหวัด () 7.8 การประชาสัมพันธ์ของททท. A77 A78
 () 7.9 อื่นๆ(ระบุ)..... A79
8. สิ่งที่น่าสนใจสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกร คืออะไร (ตอบได้มากกว่า1 ข้อ)
- () 8.1 กระบวนการผลิตการเกษตร () 8.2 เกษตรธรรมชาติ A81 A82
 () 8.3 เกษตรปลอดสารพิษ () 8.4 เกษตรอินทรีย์ A83 A84
 () 8.5 เทคโนโลยีการเกษตร () 8.6 การแปรรูปการเกษตร A85 A86
 () 8.7 ความหลากหลายของกิจกรรมเกษตร () 8.8 อื่นๆ(ระบุ)..... A87 A88
9. ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร A9
 () 1 ครั้งแรก () 2 เคยเที่ยวมาแล้ว จำนวน ครั้ง A91
10. สถานที่ที่น่าสนใจที่จะไปเที่ยว ท่านคิดว่าจะไปเที่ยวสถานที่ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า1 ข้อ)
- () 10.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร A101
 () 10.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ A102
 () 10.3 โบราณสถาน/ศิลปวัฒนธรรม A103
 () 10.4 อื่นๆ (ระบุ)..... A104
11. วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของท่านครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)
- () 11.1 การพักผ่อน A111
 () 11.2 การศึกษาและเสาะหาผลผลิตทางการเกษตรเพื่อต่อยอดธุรกิจ A112
 () 11.3 การซื้อผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก A113
 () 11.4 การศึกษากิจกรรมทางการเกษตรและการแปรรูปผลิตผลการเกษตร A114
 () 11.5 อื่นๆ(ระบุ)..... A115
12. ท่านคิดว่าหน่วยงานระดับใดควรมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด
- () 11.1 ระดับท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ.) () 11.2 ระดับอำเภอ/จังหวัด
 () 11.3 ระดับประเทศ (รัฐบาล)

ตอนที่ 2 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร				
1.1	กิจกรรมสาธิต				
1.1.1	แปลงรวบรวมพันธุ์พืช และจำหน่ายพันธุ์พืช				B111
1.1.2	การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร				B112
1.1.3	อื่น ๆ ระบุ				B113
1.2	การพักผ่อนในหมู่บ้าน				
1.2.1	การพักผ่อนบรีสอร์ต				B121
1.2.2	การพักผ่อนโฮมสเตย์				B122
1.2.3	การพักผ่อนเรือนพัก				B123
1.2.4	การบริการกางเต็นท์พักในสวน				B124
1.2.5	อื่น ๆ ระบุ				B125
1.3	การเยี่ยมชมกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว				
1.3.1	การเยี่ยมชมสวนผลไม้				B131
1.3.2	การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ				B132
1.3.3	การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร				B133
1.3.4	อื่น ๆ ระบุ				B134
1.4	การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร				
1.4.1	การขยายไม้พันธุ์ไม้ผล				B141
1.4.2	การดูแลและบำรุงไม้ผล				B142
1.4.3	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร				B143
1.4.4	รูปแบบกิจกรรมเกษตร เช่น วิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ ที่ถูกต้อง				B144
1.4.5	อื่น ๆ ระบุ				B145
1.5	การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์				
1.5.1	สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน				B151
1.5.2	ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ				B152

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1.5.3	ผลไม้สด ผักสด				B153
1.5.4	พันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร				B154
1.5.5	อื่น ๆ ระบุ				B155
2.	แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน				
2.1	แหล่งท่องเที่ยว				
2.1.1	ความสะอาด/ความปลอดภัย				B211
2.1.2	ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม				B212
2.1.3	อื่น ๆ ระบุ				B213
2.2	โครงสร้างพื้นฐาน				
2.2.1	สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ				B221
2.2.2	การคมนาคม				B222
2.2.3	การสุขภาพ				B223
2.2.4	การสื่อสาร				B224
2.2.5	ลานจอดรถ				B225
2.2.6	ไฟฟ้า ประปา				B226
2.2.7	รถพ่วง สามล้อพ่วง				B227
2.2.8	อื่นๆ ระบุ				B228
3.	การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว				
3.1	การส่งเสริมการท่องเที่ยว				
3.1.1	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ				B311
3.1.2	ยุทธศาสตร์การพัฒนารท่องเที่ยวของจังหวัด				B312
3.1.3	การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				B313
3.1.4	การพัฒนากิจกรรมเกษตร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				B314
3.1.5	อื่นๆ ระบุ				B315
3.2	การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว				

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.2.1	การบริการที่พัก				B321
3.2.2	การต้อนรับ				B322
3.2.3	การบริการอาหาร				B323
3.2.4	การนำชมสถานที่/กิจกรรม				B324
3.2.5	การกำหนดเงื่อนไข/ราคา				B325
3.2.6	สินค้าของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ				B326
3.2.7	ระบบอินเทอร์เน็ต				B327
3.2.8	อื่นๆ ระบุ				B328
3.3	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว				
	การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้				
3.3.1	บุคคลทั่วไป เช่น เพื่อนญาติพี่น้อง				B331
3.3.2	หนังสือพิมพ์				B332
3.3.3	วารสาร/นิตยสาร				B333
3.3.4	อินเทอร์เน็ต				B334
3.3.5	วิทยุโทรทัศน์				B335
3.3.6	วิทยุกระจายเสียง				B336
3.3.7	วิทยุชุมชน				B337
3.3.8	การจัดเทศกาลแสดงผลการเกษตร				B338
3.3.9	หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตร จังหวัดหอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นต้น				B339
3.3.10	อื่นๆ ระบุ				B3310
3.4	การตลาดการท่องเที่ยว				
3.4.1	การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด				B341
3.4.2	ความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการสร้างเครือข่าย เชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่น ๆ				B342
3.4.3	การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด				B343

ประเภทของการบริการ		ระดับความต้องการ			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.4.4	การทำตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม				B344
3.4.5	การทำตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจังหวัด				B345
3.4.6	อื่นๆ ระบุ				B346
3.5	การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร				
3.5.1	การส่งเสริมการขาย				B351
3.5.2	การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว				B352
3.5.3	การขายการท่องเที่ยวผ่านสื่อ				B353
3.5.4	การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต				B354
3.5.5	การร่วมมือกับผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น				B355
3.5.6	อื่นๆ ระบุ				B356

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความจำเป็น			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา)				C1
2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว				C2
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ)				C3
4. การประชาสัมพันธ์				C4
5. การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร				C5
6. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน				C6
7. การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร				C7
8. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอด เทคโนโลยีและความรู้ด้านการเกษตร				C8
9. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร				C9
10. การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร				C10
11. การกำหนดเงื่อนไข/ค่าบริการ				C11
12. อื่นๆ (ระบุ)				C12
3)				
4)				

ขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางมาริน สมคิด
วัน เดือน ปีเกิด	5 กรกฎาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์บัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ตำแหน่ง	เกษตรอำเภอ

